

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznika. — Inzerati do 50 petič vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petič vrst Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za tuzemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 6.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c.
telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 68;
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Prve posledice avstrijsko-nemškega sporazuma:

„Nova doba v Srednji Evropi“

Vedno bolj jasno se kažejo obrisi italijansko-nemške fronte — Rim in Berlin hočeta obnovo Evrope brez Društva narodov

Rim, 14. julija. z. Današnji »Giornale d'Italia« objavlja uvodnik pod naslovom »Jasna politika«, v katerem pravi med drugim, da je sporazum med Avstrijo in Nemčijo v zvezi z italijanskim stališčem glede lokarnske konference v Bruslju. Oba dogodka sta v medsebojni tesni zvezi. Italija je v svojem odgovoru na belgijsko vabilo zahtevala, da se mora Nemčiji takoj in popolnoma priznati enakopravno mesto z drugimi veliislami na konferenci. Ne more se zahtevati sodelovanje Italije na Renu in drugod, če se istočasno na evropskih morjih vzdržujejo protitalijanski ukrepi. Italijanska zahteva, da mora Nemčija sodelovati na lokarnski konferenci, je za Nemčijo dokaz prijateljstva, prav tako pa tudi pravice in zdrave realne politike. Pravično je, da Italija v lojalnem prijateljstvu neče zapustiti Nemčije in da ne pristane na njeno izolacijo. Nemčija je že dokazala, svoje prijateljstvo napram Italiji za časa sankcij in je sedaj s svojim dunajskim sporazumom dokazala, da je miroljubna bolj kot vsa Evropa. Nova lokarnska pogodba bi bila zelo slabotna, če ne bi Nemčija sodelovala pri postavljanju njenih temeljev. Če bi Nemčijo šele pozneje povabili, da naj sodeluje pri pogajanjih, potem bi bilo treba začeti vse iznova. Zato je italijanska odpoved obenem tudi opomin lokarnskim državam, naj ne store nič začasnega in naj ne zapravljajo časa zastonj. Italija je sodelovala pri sklepanju sporazuma med Avstrijo in Nemčijo in upamo, da se je s tem sporazumom začela nova doba v zgodovini srednje Evrope in celega evropskega kontinenta. Vrednost sporazuma pa ne leži samo v likvidaciji preteklosti, ampak v bodočih stališčih sporazumih, ki se morajo skleniti v srednji Evropi.

»Tribuna« pozdravlja sporazum med Avstrijo in Nemčijo kot začetek obnove Evrope izven okvira DN.
»Lavoro Fascista« pravi, da je ta sporazum dokaz politike iskrenosti med Nemčijo in Italijo. Italija in Nemčija žele novo mednarodno pravico. Kdor hoče sodelovanje z Nemčijo in Italijo, se mora odreči sodelovanju z državami drugega reda.
Berlin, 14. julija. AA. Stefani poroča: Nemški tisk komentira odgovor italijanske vlade glede konference v Bruslju, in pravi, da Mussolinijev odgovor razlaga hkrati tudi stališče Nemčije z ozirom na pogodbo, ki imajo namen da obkroži Nemčijo in ki bi bile naperjene tudi proti Italiji. Ta skupnost politike Berlina in Rima se lahko posledje izjava v popolni soglasnosti, ker je avstrijsko-nemški sporazum odstranil vse težave med Rimom in Berlinom.

videno. Konferenca bi se morala vršiti med 22. in 25. julijem, zaradi novega mednarodnega položaja, ki je nastal s sklenitvijo sporazuma med Avstrijo in Nemčijo, pa je odložena za nedoločen čas.

Nenapadalna pogodba Nemčija — ČSR?

Berlin, 14. julija. AA. Havas poroča: Češkoslovaški poslanik v Berlinu je sredi odpotoval v Prago. Trdi se, da je bil povabljen v Prago od svoje vlade v zvezi s sporazumom med Nemčijo in avstrijsko. Nekateri nemški krogi trde, da nemška diplomacija pripravlja v teku bodočih mesecev dvostransko nenapadno pogodbo med Nemčijo in Češkoslovaško.

Dr. Hodža nenadoma odpotoval na Dunaj

Dunaj, 14. julija. z. Predsednik češkoslovaške vlade dr. Milan Hodža je sredi nenadoma odpotoval na Dunaj v najstrožjem incognito. Pozno zvečer je konferiral s češkoslovaškim poslanikom. Zatrjuje se, da se bo danes sestal z zveznim kancelarjem dr. Schuschniggom.

Starhemberg se je vrnil na Dunaj

Benetke, 14. julija. AA. Križ Starhemberg je sredi odpotoval na Dunaj.

Političen umor v Madridu

Madrid, 14. julija. r. Včeraj so nasli na pokopališču trupu umorjenega voditelja španskih monarhistov poslanca Carla Sotella. Truplo Carla Sotella je izročil neki neznanec duhovniku, ki opravlja pokopališče Almuden. Duhovnik je bil tako prestrašen, ko mu je bilo predano truplo umorjenega prvaka, da ni niti zadržal neznanca in se tudi ni zapomnil kako je neznanec izgledal. Duhovnik niti ni vedel, cigavo truplo ima pred seboj. Šele ko je prišel neki socialistični občinski svetnik, mu je rekel, da je to truplo desničarskega prvaka Carla Sotella na nešteti mestih skozi in skozi prebodo. Vlada je sklenila, da bo preiskavo vodilo posebno sodišče, čigar sodniki ne bodo imeli druge dolžnosti kot preiskovati zgolj ta umor.

Smrt francoskega kardinala

Pariz, 14. julija. AA. Havas poroča, da je umrl kardinal v Besanconu Binet. Ta cerkveni dostojanstvenik je bil prvi duhovnik, ki je bil bivši bojevnik in ki je dobil čast kardinala. Umrl je v 67 letu starosti, po kratkem bolehanju. Bil je odlikovan z legijo časti vojnega razreda.

Nemška iredenta v poljski šleziji

Varšava, 14. julija. AA. Policijske oblasti so aretirale veliko število Nemcev v Gornji Šleziji zaradi sodelovanja pri protizakonomnem nemškem gibanju za ponovno združitve poljske Šlezije z Nemčijo.

Turnir v Podjebradih

Podjebradi, 14. julija. Včeraj so igrali na mednarodnem šahovskem turnirju prekinjene partije. Frydman je premagal Treybala, Pelikan Skaličko, Opočenski Fazekáš. Petrov Zinnerja, Richter Menčíkovo, Stahlberg Steinerja, Eliskases Flohra, Frydman Pelikana, Pirc Skaličko, Menčíkova Steinerja, Eliskases Treybala, Partije Pirc - Poltys, Aljehin - Thomas Richter - Petrov, Thomas - Stahlberg in Poltys - Opočenski so bile remis. Partija Flohr - Petrov je bila ponovno prekinjena.

Stanje po 7. kolu: Frydman 6 in pol, Aljehin 5 in pol, Eliskases, Poltys 5, Pirc 4 in pol, Opočenski, Pelikan, Richter Stahlberg 4, Flohr 3 in pol (1), Petrov 3 (1), Menčíkova, Steiner 3, Skalička 2, Thomas 1 in pol, Fazekáš, Treybal 1.

INOZEMSKÉ BORZE

Isosemske borze
Curih, 14. julija. Beograd 7. Pariz 20.325, London 15.355, New York 305.80, Bruseli 51.70, Milan 24.10, Madrid 41.90, Amsterdam 206.10, Berlin 123.20, Dunaj 57.80, Praga 12.60, Varšava 57.70, Bukarešta 2.50.

Balkanska konferenca

Izjava vodje rumuske delegacije o pomenu blejskega zasedanja Balkanske zveze

Predsednik rumunske delegacije Tabakovič, ravnatelj rumunskih železnic, je izjavil v zvezi s sedanjim zasedanjem gospodarskega sveta Balkanske zveze na Bledu: Kadarkoli pridemo na gospodarske konference Balkanske zveze in Male antante, vedno vidimo, da so neobhodno potrebne svetovnemu miru kakor pravilnemu delovanju naših medsebojnih stikov. Težko si je misliti naše balkanske medsebojne stike brez teh stalnih sestankov odgovornih mož, ki vodijo politiko gospodarstva, novinarstvo in turizem. Lahko vam rečem, da mi, ki se medsebojno izvrstno poznamo, ne bomo storili samo tistega, kar je potrebno, marveč bomo storili vse, kar je mogoče, da bo uspeh še boljši, kakor prej.

Lahko vam zagotovim, da gre naše delo živahnim tempom in da skušamo doseči v celoti uspehe. Storili smo že marsikaj in to ze izročili odboru v redakcijo. Najvažnejše, kar pa se konkretno vidi dovolj, je to, da čutimo v teh najtežjih časih obenem z vsem svetovnim gospodarstvom in da delamo in iščemo skupnega leka.

Misliti je treba ne le na sedanjost, temveč tudi na bodočnost. Vidite, Turčija se industrializira, Grčija se industrializira in zato moramo pri svojih posvetih upoštevati te nove okolnosti. Ne delamo samo za težave

sedanjosti, ki jih hočemo premagati, temveč tudi za bodočnost.

Vselej, kadar pridemo na posvetovanja, vidimo, kako smo se zblížili in da drug drugega že bolje razumemo. Ne morem dovolj poudariti, kako važno je, da se strokovnjaki razumejo in da delajo nadloveske napore, da bi izvršili svoje delo na način kakor je v medbalkanskem interesu.

Glede gospodarskih stikov med Rumunijo in Jugoslavijo je rumunski delegat izjavil, da postajajo ti stiki čimdalje priskrnejši, in da so vedno tesnejši. Tu gre na eni strani za konkretne interese, pa tudi za moralne interese. Moralnih činiteljev ni polcenjevati. Pred kratkim je na pr. naš urad za turizem otvoril v Bukarešti v okviru sejma paviljone ostalih balkanskih dežel. Ti paviljoni so želi tudi ogromen moralni uspeh. Tudi to bo pospešilo naše medsebojne stike. Veliko upam v tem oziru zlasti glede turškega prometa. Predvsem je treba, da se medsebojno razumemo in da se zblížujemo. Ta posvetovanja so vedno novi koraki k še tesnejšemu zblizanju.

Glede Rumunije in Jugoslavije lahko rečem, da je to zblizanje že prav tesno in da pričakujemo za medsebojni promet že največje koristi, zlasti, ko bo zgrajen most čez Dunav.

Dardanelska konferenca na poti k sporazumu

Anglija je v glavnem pristala na zahteve Turčije

Montreux, 14. julija. AA. DNB poroča: Včeraj popoldne je bilo več sestankov med glavnimi delegati očitno z namenom, da bi se pripravile končne odločitve. Litvinov je zelo dolgo konferiral z angleškim delegatom Rendelom. Paul Boncour je pozneje razpravljal s turškim in ruskim zunanjim ministrom. Nova navodila angleške vlade znatno popuščajo v vprašanju prehoda

ruskih vojnih ladij v dobi miru. Za ruske ladje se ne predvidevajo nobena, niti kvantitativna niti kvalitativna omejevanja. Glede določil pakta DN predlaga Anglija kompromisno formulo, ki sta jo pa Rusija in Francija sprejeli zelo rezervirano kar se tiče regionalnih paktov. Vendar je včeraj prevladoval vtis, da je konferenca na mnogo boljši poti do uspeha.

Morilec užitkarja škrjanca pred sodiščem

Danes se je zagovarjal pred velikim senatom v Novem mestu France Dragan — 12 let robije

Novo mesto, 14. julija.
Danes dopoldne se je vrnja pred velikim senatom razprava proti Francetu Dragano roj. leta 1897 v Česnjicah občina Trebelno srez krški, poročenemu posestniku istotam, obtoženemu umora užitkarja Antona Škrjanca v Česnjicah. Predsednik velikega senata ej bil s. o. s. Božidar Romih, prisedniki pa s. o. s. gg. Anton Koder, Šavelj, Pakiž in s. s. s. Šporn.

Iz obtožnice

Kratka obtožnica navaja, da je letos 10. maja zarana našel pastir Franc Peterle iz Trebelnega pri Studencu »Ribjek« 11letnega užitkarja Antona Škrjanca mrtvega. Truplo je ležalo po večini na suhem, glava pa se je namakala v vodi. Ko so ljudje mrljica potegnili iz vode, so takoj opazili, da ima mrtvec težke poškodbe na glavi. Ob priliki raztelesenja je izvedenec, mokronoški zdravnik dr. Skulj ugotovil, da ima Škrjanec zdrobljeni obe lični kosti ter stransko steno levega očesa in da ima poleg tega zlomljeno prsno kost, raztrgano vezivo v hilusu ter pretrgani obe arteriji in veni na prsni kosti. Izvedenec je izjavil, da je Škrjanec zaradi teh poškodb moral umreti v pičli pol uri in da bi bila vsaka, še tako hitra zdravniška pomoč zaman.

Pri ogledu na mestu se je takoj opazilo, da je bil Škrjanec že mrtvev prinešen že k Ribjeku, ter so sledovi krvi vodili proti obdolženčevi hiši, kjer je kot užitkar stanoval tudi pokojni Škrjanec. Ob pregledu njegove sobe so se našle kapljice sveže krvi na pohištvo in zidu, cementna tla pa so bila mokra in sveže oprana. Ker je bilo vrhu tega splošno znano, da živita obdolženec in Škrjanec v hudem sovraštvu, se je tajoj pojavil sum, da je Škrjanca usmrtil obdolženec. Obdolženec ni namreč tega sovraštva nikdar tajil in je neprestano Škrjanecu grozil z umorom. Tudi Škrjanec sam si je bil svest nevarnosti v kateri je živel ter se je opetovano napram ljudem izrazil, da se boji, da ga bo Dragan ubil. Obdolženec in Škrjanec sta se namreč neprestano prepirala zaradi užitka in se tudi tožarila. Poleg tega je Škrjanec tudi kazensko preganjal obdolženca zaradi telesne poškodbe, ogrožanja telesne varnosti in žaljenja časti. Splošno

popisujejo ljudje Škrjanca kot izredno sitnega in nadležnega človeka, dočim smatrajo Dragana za boljsega, vendar silno vrekovnega in surovega moza.

Sovraštvo, ki ga je gojil obdolženec do Škrjanca, je bilo tako veliko, da ga je celo mrtvega vpričo ljudi suval s čevlji ter dejal: »Pa si hudci res erknili, hudci, zdaj imaš zadosti sedaj me ne boš več tožil, madona, Bog te ne sme vzeti, hudci te mora vzeti.« Zato je razumljivo, da je bila vsa okolica takoj prepričana, da je Škrjančeve smrti kriv edino le obdolženec, ki je pa krivdo tako orožnikom kakor tudi sodišču v Mokronogu trdovratno tajil. Tudi pri preiskovalnemu sodniku je dolgo pri tem vztrajal ter skušal odvrtniti sum na soseda Franceta Pungrečarja, češ, da je hudo sovražil Škrjanca in se z njim prepiral.

Naposled pa se je obdolženec, ko je uvidel, da govori vse proti njemu, le skesal in priznal svojo krivdo. Izgovarjal se je, da ga je 9. maja zvečer Škrjanec zaradi užitka tako razburil, da ga je s hlapcem za seznavanjem škornjev na vso moč udaril po glavi. Ko se je Škrjanec zgrudil, je pokleknil nanj ter ga s kolonom pritisnil na prsni koš. Zato pa ga je prišel s čevlji suvati v glavo. Po zločinu je Dragan sobo zapustil, čez 10 do 15 minut pa se je vrnil. Videl je, da njegova žrtev še kaže znake življenja. Umirajočega starčka je zapustil in zaklenil sobo, sam pa je legel z ženo in tremi otroki k počitku. V ranih jutranjih urah je Dragan zaradi morečih skrbi vstal in odšel v sobo, kjer je ležal Škrjanec že mrtvev. Po kratkem preudarku je pograbil mrtvega, si ga opral na rame in ga zanesel k studencu »Ribjeku«, kjer je odložil svoje strašno breme. Tu je položil mrtvega užitkarja tako da mu je ležala glava v vodi. S tem dejanjem je hotel nevedno ljudi prepričati, da je Škrjanec utonil. Po povratku domov je obdolženec pričel izmišljati krivne madeže svoje žrtve v Škrjančevi sobi, kar pa se mu je le deloma posrečilo.

Senat se je prepričal o obtoženčevih krivdi in obsodil Franceta Dragana na 12 let robije in izgubo častnih državljanskih pravic. V utemeljitvi obsodbe je rečeno, da je obtoženec storil svoje dejanje po zrellem prevdanku.

Vojaška zveza Italija — Nemčija

Pogajanja so se že pričela v Rimu, kjer se muči posebna nemška vojaška mislija

Pariz, 14. julija. r. »Temps« poroča iz Rima, da je tjakaj prispela včeraj nemška vojaška mislija, ki ima nalogo pričeti pogajanja z merodajnimi italijanskimi činitelji glede sklenitve vojaške zveze med Italijo in Nemčijo. Člani je komisije so po večini oficirji, ki so v minili

svetovni vojni služili v avstrijski vojski na italijansko-avstrijski meji, ki pa so sedaj dodeljeni nemškemu generalnemu štabu. List naglašja, da gre sedaj samo za pripravljalne razgovore. Če bodo dovedli do načelnega sporazuma, se bodo takoj nato pričela zaključna pogajanja.

Hitler je dosegel svoj cilj

Poljska sodba o dunajskem sporazumu — Nemčija bo polagoma prevzela vso oblast v Avstriji

Varšava, 14. julija. AA. Poluradna »Gazeta Polska« objavlja članek o nemško-avstrijskem sporazumu, v katerem pravi med drugim, da je skušala Nemčija doslej rešiti avstrijsko vprašanje z eno samo potezo, Avstrija pa je delala v tej smeri razne eksperimente. Po mnenju lista silijo že sama priroda Nemčijo in Avstrijo k skupnemu življenju. Sporazum od 11. julija pomeni odločen korak k ostvartvi nemških želj. Rajh želi, da spravi politiko Avstrije v sklad s svojo lastno politiko. Po mnenju lista je imenovanje ministra Gläiser-Horstenaua značilno za smer, ki bo odslej

merodajna za avstrijsko javno življenje. Dunajski sporazum likvidira nenormalne stike, ki so doslej vladali med obema nemškima državama. S sklenitvijo sporazuma z Avstrijo napoveduje Nemčija smer, v kateri se bodo njene težnje za razširitev gibale. Po mnenju lista je s tem sporazumom odstranjena tudi nevarnost restavracijskih poizkusov s strani Habsburgovcev. List ne veruje, da bi se Italija hotela vezati z Berlinom. Na kraju pravi list, da je Hitler dosegel svoj cilj: Nemčija bo sedaj mirnim potom in postopno izvedla priključitev Avstrije.

Nemška diplomatska zmaga

Nemško tolmačenje sporazuma z Avstrijo

Pariz, 14. julija. z. Nemški politični krogi izjavljajo, da je dejstvo, da je bil sporazum med Avstrijo in Nemčijo ugodno sprejet v inozemstvu, najboljši dokaz za to, da je Nemčija izvajala novo diplomatsko zmago.

»Angriff« piše med drugim, da je sporazum med Nemčijo in Avstrijo zapečatil usodo sestanka v Bruslju. List poudarja, da je s tem sporazumom tudi ojačena fronta proti razdalnemu delu Moskve. Članek zaključuje, da je dunajski sporazum dokaz, da se dajo mednarodni problemi najbolje rešiti samo z dvostranskimi pogodbami.

»Völkischer Beobachter« piše, da je sporazum med Avstrijo in Nemčijo omogočil Hitler s svojo izjavo iz leta 1935, ko je ugotovil, da Nemčija nima nobene namere vmešavati se v notranjepolitične zadeve Avstrije in da tudi nima namena anektirati Avstrije ali pa jo priključiti Nemčiji.

Hitler je svojo izjavo razlagal na ta način, da narodni socializem v politiki ne želi rešitev, ki so izvojevane s silo. Narodni socializem je prepričan, da se more trajno pomirjenje Evrope doseči samo na temelju spoštovanja pravic in samoopredelitve vsakega naroda. List pravi, da dunajski sporazum še enkrat potrjuje načela nemške vlade, da hoče spoštovati suverenost Avstrije in da hoče prepustiti avstrijskemu narodu, da sam uredi svoje notranje zadeve tako, kakor se mu zdi najbolje. Ta sporazum tudi ne posega v rimske protokole. Končni cilj berlinske politike je samo ta, da se odstranijo vse težave, ki obtežujejo položaj v Evropi. »Berliner Tageblatt« poudarja med drugim, da priznava Avstrijo v čl. 3 pogodbe, da je nemška država. List pravi, da to priznanje nikdar ni bilo podano v ugodnejšem času.

šal napetost v Srednji Evropi. Levičarski demokratiški tisk pa meni, da sporazum med Avstrijo in Nemčijo ni nič zboljšal položaja ampak je vse poslabšal.

Lokarnska konferenca odgodena

London, 14. julija. AA. Reuter poroča, da se bo konferenca v Bruslju vršila mnogo kasneje, nego je to bilo pred-

Splošno nezaupanje

Bukarešta, 14. julija. AA. Včerajšnji »Vitorul« piše, da večina inozemskega časopisa z nezaupanjem gleda na nemško-avstrijski sporazum, ker vidi v tem sporazumu prvi korak priključitve Avstrije k Nemčiji. Istotako se povsod opaža, da izjave zveznega kancelarja niso bile dovolj jasne »Independence Roumaine« piše, da je v načelu sporazum med Berlinom in Dunajem olaj-

Pripravljamo se na mirovni kongres

Priprave za udeležbo Slovencev na mirovnem kongresu v Ženevi

Ljubljana, 14. julija.

Snoči je bil na univerzi v balkonski dvorani sestanek številnih naših društev zaradi izvolitve odbora posebne akcije, ki bo vodila priprave za udeležbo Slovencev na mirovnem kongresu v Ženevi. Ta sestanek je poseben značilen za čas, ki v njem živimo, ko je prav za prav vsak dan v razpravi vprašanje vojne in mira in ko usodna dilema — vojna ali mir — ni več zadeva jutrišnjega dne. Sestanek je sklical akademski akcijski odbor za mirovni kongres v Ženevi. O ustanovitvi tega odbora smo poročali pred tedni. Glavna njegova naloga je bila, da pripravi vse potrebno za ustanovitev širšega akcijskega odbora iz vrst zastopnikov javnosti, ki bi naj vodil podrobne priprave za udeležbo naše delegacije na kongresu. Sestanku je predsedoval v imenu akademskega akcijskega odbora B. Drnovšek, ki je izmed zastopnikov številnih društev zlasti pozdravil zastopnika Društva za pospeševanje ciljev Društva narodov ing. J. Rusa in dr. Zajca za ZKD. Zastopane so bile na sestanku med drugimi naslednje organizacije: Jugosl. ženska zveza, Zenski pokret, Jugosl. unija za zaščito otrok, ZKD, številne akademske organizacije, pevška društva, strokovne organizacije, narodna društva itd.

Najprej je bil na dnevnem redu prigodni referat, ki ga je podal akademik E. Jager, pod naslovom »Mladina in mir«. Priprečevalno je dokazoval nesmiselnost vojne in da je vojna največji sovražnik kulture. Končno je nakazal nekatere smernice za mirovno delo. Med drugim je dejal:

Nevarnost vojne je čedalje večja. Najboljši dokaz naraščanja vojne nevarnosti je naglo, ogromno oboroževanje skoraj vseh držav, ki požira milijarde in milijarde, kljub silni hedi in nezaposlenosti. Čemu vsi ti bajni izdatki za oboroževanje, ko milijoni ljudi stradajo? Da dobe nezaposleni delo v tovarnah za orožje? Toda nezaposlenosti niso mogli odpraviti z največjo delavnostjo vojne industrije in čemu vse to, vse to delo, ki je vendar povsem brezplodno, saj bodo strateške ceste lahko čez nekaj mesecev razrušene in orožje bo ubijalo ljudi, povzročalo najhujše gorje, pekel na svetu. Ali je v tem smisel in smoter? V vsaki vojni je najbolj prizadeta mladina. V svetovni vojni je izmed 11 milijonov padlih bilo največ mladih... Svetovna vojna ni rešila nobenega problema. Ni odpravila nezaposlenosti, temveč jo je povečala, ni odpravila gospodarske krize, temveč jo je poostila. In poostila je duhovno in moralno krizo. Vojna je največji sovražnik kulture. Mogočna tehnika, ki bi lahko ogromno služila človeštvu, služi predvsem njegovemu uničevanju.

Temne, peklenske sile, ki pripravljajo novo vojno, se manifestirajo predvsem v raznih teorijah, n. pr. v rasni teoriji, v nacionalističnem sovražnosti, v hujkanju, da je treba odpraviti krivico mednarodnih mirovnih pogodb, in končno v tako zvani »okalizaciji vojne«. Ena največjih podtalnih sil ki pripravljajo vojno, je pa mednarodna vojna industrija.

Da se ohrani svetovni mir, je potrebna predvsem borba za popolno demokracijo. Ko bo odločalo ljudstvo — kakor lahko le v popolni svobodi — ne bo več vojne. Treba je tudi utrditi Društvo narodov in mu dati več eksekutivne moči. Pod njegovim okvirjem je treba ustvariti takšen mehanizem, ki bo lahko reševal mednarodne spore na mirnem način. Prepričati je treba kršitelje mednarodnih pogodb. Končno je potrebna tudi povsod živahna mirovna propaganda.

Dnevni red mladinskega mirovnega kongresa v Ženevi, ki bo prvi teden septembra, je v glavnem naslednji: 1. poročila mladinskih delegatov o položaju mladine v raznih državah; 2. konference kvalifikacijskih delegatov o treh glavnih temah: a) narodni in Društvo narodov, b) ekonomska in socialna organizacija sveta, in c) verske, moralne in filozofske osnove mira. Na podlagi sklepov kongresa bo mladina vsa sveta delala skupno na enotni osnovi za mir. — Na konferenci moramo biti udeleženi mi baš zato, ker smo majhen narod, ki mu v vojni preti popoln pogin.

Po kratki debati o referatu je poročal predsednik Drnovšek o dosedanjih akcijah akademskega akcijskega odbora za priprave na kongres. Kongres sklicuje Mednarodna unija za Društvo narodov in po njenem spilu na mladino vsa sveta bi se naj udeležila kongresa državne delegacije. Zato je zdaj še težko reči, kako bo sestavljena naša delegacija, ker se v Zagrebu in Beogradu pripravljajo na kongres, kakor da nameravajo poslati narodne delegacije. Akcijski odbori so se osnovali pri nas tudi že v Mariboru, Celju in Ptuj, kmalu se pa bo še v Murski Soboti. Prvi sestanek je sklical v Ljubljani Društvo juridične fakultete. Akademski akcijski odbor je navezal stike z odbori na drugih univerzah, vendar se ni bilo dovolj tesnega sodelovanja z Beogradom, odkoder niso prejeli odgovora na važna vprašanja.

Po predsednikovem poročilu je spregovoril tajnik Jugosl. unije za zaščito otrok V. Jagodič, Zlata Pirnatova pa v imenu organizacije akademsko izobraženih žensk. Pri volitvah občega odbora je bil soglasno izvoljen za predsednika V. Jagodič, nakar so pod njegovim predstvom izvolili 6 odbornikov, 6 namestnikov in 3 člana nadzornega odbora iz vrst organizacij, zastopanih v širšem odboru. Pri slučajnosti so sklenili zaprositi za pokroviteljstvo odlične zastopnike javnosti in oblasti in da je treba začeti takoj zbirati sredstva za delegacijo.

Tudi v Ptuj

V četrtek 9. t. m. smo organizirali v Ptuj akcijski odbor za mladinski mirovni kongres v Ženevi. Ponosni smo, da se je združila v delu za mir ogromna večina ptujске mladine in da so se udeležili našega prvega sestanka tudi organizirani člani nemške mladine. V odboru sodelujejo člani desetih mladinskih organizacij. Konstituirali smo se takole:

Predsednik: Jerin, stud. vet., član kluba Jugoslovnskih akademikov, tajnik: Drolek, stud. gymn. član Ferijalnega Saveza, blagajnik: Kafol, stud. gymn., član sokolskega narasčaja. Odborniki: Peric, pravnik, predsednik društva primorskih emigrantov »Gorica«, Cestnik, privatni kmetičar, član ptujskega pododborna Zveze kmetičkih fantov in deklet, Klep delavec, član Narodne strokovne zveze, Hrenič, delavka, članica Splošne strokovne zveze, Beljak, stud., predsednik Ferijalnega Saveza, Špat, uradnik, tajnik športnega kluba Drave, Mikulec, delavec tajnik Vzajemnosti in Rusjan, stud., gymn. predsednik Skavtov. Ponovno bomo povabili k sodelovanju še nekatere organizacije, ki doselej radi tehničnih ovir niso v našem odboru.

Na prvem sestanku smo sklenili, da bomo organizirali mirovna predavanja po vseh društvih, ki sodelujejo v našem odboru, dalje mirovne akademije, na kateri bomo izvolili delegata za Ženevo. Na vidiku imamo tudi nogometno tekmo med ptujskima športnima kluboma, tekmo kmetičkih fantov in deklet, koncert v mestnem parku, cvetenje dni, vzporeditev drame iz svetovne vojne, l. t. d. Čisti dobiček vseh prirediteljev je namenjen za delegacije v Ženevo.

V petek 10. t. m. smo sklicali sestanek našega pokroviteljskega odbora. V ta odbor so bili povabljeni vsi važnejši predstavniki ptujskega javnega življenja. V kolikor so se odzvali vabila, so v odboru dr. Remec, župan Hasl in ga Jerše, Kveder ga. Lesnikova, ga. Orožnova, g. dr. Senčar, g. dr. Sluga, ga. Salamonova, g. dr. Visenjak, ga. Vrečkova. Ponovno vabimo tudi druge, ki so bili povabljeni ter ta večer zadržati.

Kako je z našo olimpijsko kolesarsko ekipo?

Če štejemo po točkah, morata priti v ekipo Gartner in Valant

Ljubljana, 14. julija

Mnogo je bilo truda in požitljivosti vidnejših dirkačev jugoslovnskega kolesarskega podzveze, da zadostijo zahtevi podzveze odbora, ki hoče reprezentanco jugoslovnske državne ekipe temeljito izkristalizirati in jo pripraviti za nastop v veliki mednarodni amaterski olimpijski borbi v Berlinu. Te priprave dirkačv so se v nedeljo v neprestanem deževju končevale, vendar, in sicer v treh zaporednih preizkusnih vožnjah po 100 km s posameznim startom, t. j. izbrati se je morala le ona šestorica vztrajnih in zanesljivih kolesarjev, ki so s svojim nastopom bila kos veliki mednarodni konkurenci.

Kako je torej s slovenskimi dirkači, ki naj bi tudi sestavljali olimpijsko dirko? Dva sta kandidata, ki sta se v vseh treh poizkusnih vožnjah držala odlično, vestno in polno nezlomljive energije. Sta to član »Ljubljanske« Gartner Ivan in pa član »Hermesov« Valant Ivan. Z železno voljo sta zasedla sledeča mesta: V prvi vožnji ki je bila v nativni skoraj vso progo, da dirkačev sploh ni bilo spoznati iz blata, je bil Gartner prvi za nad tri minute pred drugim s povprečno brzino nad 32 km na uro, Valant pa četrti; v drugi vožnji, ki se je vršila v lepem in suhem vremenu: Gartner drugi s 35 in pol km na uro, Valant šesti; v tretji (končni) vožnji, ki je bila za Gartnerja vseh 100 km v nativni vetru — pred njim odločilec je namreč čez majhno okrog Sombora — (Kajti, ker je bil izza druge vožnje neupravičeno kaznovan, ni smel startati s tri minutnim predstvom kakor drugi, temveč z desetminutnim, t. j. zadnji — deset minut pred njim kot deveti je bil še Faninger, ki je bil prav tako kaznovan): Gartner tretji s skoraj 34 km brzine na uro, Valant pa peti. V tej končni vožnji sta fanta dala iz sebe vse, saj je Gartner, ki se tudi kazni ni ustrašil, na progi ujel lanskega državnega prvaka Faningerja in žel za svoj uspeh na cilju obilo pohvale.

Da se je vse to dobro izteklo, gre predvsem zaslugi budnemu nadzorstvu delegatov ljubljanskega podzveza, katerim je je v drugi in tretji vožnji priskočil na pomoč s privolitvijo motociklistov v svr. ho kontrole g. inž. Karla Jax, in pa novo »Diamantovo« kolo (darilo tete Trdke) na »Hermesovih« kroglih, ki si ga je priložil baš Gartner, da si z njim lažje in si gurneje izvije zmage. Ne smemo pa tu pozabiti še vrliga delegata Schweitzerja, ki je posredoval vedno in povsod, kjer je bil zavohal kaj takega — posebno na zadnji vožnji, kjer je na progi opazil poseben nepravilnega favoriziranja raznih Benjaminov, medtem ko je tajnik Gregorc bel nad delovanjem komisije na cilju.

Tako torej stoji stvar na koncu treh izbirnih tekem. Če se upošteva splošna kvalifikacija vseh treh voženj, t. j. če se šteje po točkah, morata naša fanta gotovo priti v ekipo (ekipa sestoji iz šestih dirkačev), če pa pride v poštev števila končnih voženj, sta spet oba zapopadna v kvalifikaciji prvih šestih. Tretji član šestorice je po večini zaslug dirkačev b. o. gradskega podzveza Erdelj. Ostalo trojico bi potem takem tvorili trije Zagorčani. Kateri bodo ti trije, pa nam še ni

jasno, kajti iz več strani se sliši in tudi čita o nekem nasilnem forsiranju oterega in prisilnega dirkača Benetka, češ, tako ali tako moro ta dirkač na vsak način priti v ekipo, čeprav se je na vseh treh vožnjah pleširal na zadnja mesta, t. j. v prvi nekako po desetem mestu; v drugi na deveto, oziroma s tridesetnim odbitkom zaradi defekta, na osmo; v tretji pa na deveto mesto (če tu upoštevamo še dva defekta, ki pa nista jasno dokazana, in se mu malo odbije šest minut, pride še vedno komaj na šesto mesto). Tu bomo torej videli pristranost ali nepristranost odbora koturnškega saveza?

Seveda smatamo nas Slovence — kakor hrvatske brate hrvatski, srbske brate — naši oči predstavniki v tej borbi. Dobro nam je znano delovanje kolesarske zveze (ki je od samega obstoja v hrvatskih rokah), kako pristranska je bila v izvrševanju svojih funkcij. Najsi je slovenski dirkač »tako« pošteno in gentlemenko izvajal to ali ono cestno ali dirkaško dirko, vedno je prišlo do favoriziranja hrvatskih dirkačev z nedopustnim pomaganjem med vožnjo nepravilnega ocenjevanja v klasifikaciji in še do raznih drugih nesportskih primerov. Zaradi tega nepravilnega ravnanja bivšega odbora Kolesarske zveze je pred leti prišlo med samimi zagrebškimi kolesarskimi kolesarskimi zastopniki do razprtij, katerih posledica je bila, da so se našli ljudje, ki so si nadeli nalogo popolnoma objektivno in nepristransko, ne ozirajoč se na levo, ne na desno, dvigniti kolesarski sport iz takratnega kaosa. Temu novemu vodstvu predseduje vse do danes res poštrovatni in odlični zastopnik našega kolesarstva g. Stjepan Mihanović. Vsa čast temu gospodu! Tudi slovenski kolesarski športniki smo z njim zadovoljni in trdno upamo, da bo njegova objektivnost držala tudi za naprej, ne oziraje se na sifiranje z leve in desne strani!

Zadnja pot žrtve Kamniških planin

Kamnik, 14. julija.

V soboto popoldne, ko je Kamnik že polagoma tonil v večerni mrak, so položili na Zalah k večnemu počitku Srečka Vavpetiča, ki se je 18. junija ponesrečil na Kalski gori. Njegova tragična smrt je žalostno odjeknila v vsem mestu in globoko so vsi Kamničani sočustvovali s pokojnikovimi svojci. Na njegovo krsto so položili sorodniki, planinci in prijatelji lepe vence. Izpred domače hiše v Prešernovi ulici, se je razvil dolg žalni sprevod. Krsto so nosili kamniški planinci, na čelu sprevoda je korakal mali Koželjev Bogo v turistovski opremi, z gorčo svetilko v roki, za krsto uzalosteni svojci, zastopniki raznih društev in za njimi pa številno občinstvo.

Pokojni Srečko je bil tih in miren fant in zelo priljubljen med svojimi tovariši součenci, ki so se pripeljali v lepem številu iz Ljubljane, da ga spremijo na njegovi poslednji poti. Dijaški pevski zbor in pevski zbor »Lira« sta zapela ganljive žalostinke pred domačo hišo, v cerkvi na Zalah in ob odprtem grobu, kjer sta se v srce segrajočih govorih poslovila od mrtvega tovariša tudi njegova součena. — Bodi mladi žrtvi Kamniških planin ohranjen časten spomin!

Spominska plošča inž. Ivanoviču

Trbovelj, 13. julija.

Minulo je leto dni, odkar je prenehalo biti blago srce inž. Ivana Ivanoviča, daleč proč od domače grude, ki jo je toliko ljubil. Vsem je bilo težko, ko se je nekaj tednov prej poslavljaj od prijateljev, iščeč zdravja v gornjatejarskih planinah, saj so slutili, da — dobroga prijatelja nazaj več ne bo. — Daleč v hladni tujini sniva sedaj blagi pokojnik večen sen, kajti usoda je hotela, da se ni več vrnil nazaj med svoje prijatelje in sodelavce.

Toda spomin nanj ni ugasnil. Premnogo dobrega je storil med našim ljudstvom, da bi ga pozabili. Zlasti njegovi prijatelji s katerimi je živel in delal, niso pozabili njegove plemenite duše in njegovega blagega usmiljenega srca. Zabili so pred tedni akcijo, da se blagemu pokojniku v zida v trajen spomin v mali dvorani Sokolskega doma spominska plošča. Uprava trboveljskega Sokola, katerega marljiv in agilni podstarosta je bil pokojnik dolga leta, je ta predlog z največjim veseljem pozdravila in takoj pristala na v zidavo spominske plošče v notranjosti doma.

Včeraj ob 10. uri popoldne se je vršila v Sokolskem domu ta sicer skromna, toda tem priščiščena pietetna svečanost odkritja spominske plošče. Ploščo je izdelal po okusnem osnutku ing. irh. Svetina kamnoseški mojster Vodnik v Ljubljani. Poleg prijateljev pokojnikovih so se zbrali v domu številni člani Sokola, pa tudi mnogi drugi, ki so cenili delovanje pokojnika na kulturnem in socialnem in gospodarskem polju. Svečanost je otvoril g. Mirko Kos, ki je po kratkem pozdravu ploščo odkril ter jo izročil Sokolskemu društvu v varstvo. Nato pa je povzel besedo poslanec in starosta Sokola Rudolf Pleskovič in slavlil pokojnikove vrline, ki naj bodo stehernemu Jugoslovnu v svetel zgled. Pokojnik ni bil le velik Sokol, marveč tudi globoko socialno čuteč človek. Rasel in živel je z narodom in za narod. Mladina ga bo ohranila v najlepšem spominu, saj ji je bil skoraj več kot brat. Nacionalizma ni poznal le na jeziku, marveč je v dejanjih pokazal, kako je pojmovati narodno bratstvo. Bil pa je tudi neizprosni sovražnik laži in zahrbtnosti, proti kateri se je bori do zadnjega.

Nato je spregovoril v imenu Udrugaženja rudarskih in topniških inženjerjev tajnik dr. Ing. Kermič Viktor iz Ljubljane, ki je v vneženih besedah poveljeval pokojnikovo ljubezen do rodnega grada. Njegovi stanovski tovariši bodo imeli kremeniti značaj in idealizem pokojnika vedno za vzor, stajati bo v krepko in vzpodbudo za uspešno delo. Če je bil pokojnik tovariš v Udrugaženju jugosl. rudarskih in topniških

inženjerjev, kateremu je bil pokojnik duševni vodja, ustanovitelj in prvi tajnik.

Ko je se počasi spomin pokojnika zastopnik Narodne Odrbane g. Dev. je bila lepa pietetna svečanost zaključena.

Zopet roparski umor

Ljubljana, 14. julija.

Pred tedni smo poročali, da je 40-letni posestnik vin Anton Kernc, iz Laz pri Bošanju brez sledu izginil. Odsel je z doma in se ni več vrnil. Doma je pravil, da namerava k jutranji maši v Boštanj, kjer ga pa niso videli. Ker ga ni bilo domov, so domači obvestili orožnike v zli slutnji, da si je Anton končal življenje. Domnevali so, da je skočil v Savo in so preiskali breg vzdolž domače vasi, toda pogrešca niso našli.

Sele zdaj se je izkazalo, da je bil Anton Kernc umorjen. Ko so hodili ljudje po gozdu pri naselju Smerčeje v občini Boštanj, so naenkrat naleteli na okrvavljeno truplo, v katerem so spoznali Kernca. Poleg njega so našli tudi okrvavljeno sekuro, na približno 80 cm dolgem, surovu obdelanem, gabrovem toporišču. Morilec je svojo žrtev poobil s sekuro in ji prizadel na glavi več globokih ran. Truplo je zavlekel kakih 30 m daleč v gozd in ga oropal. Mrtvemu Kerncu je vzel denarnico z okrog 300 Din gotovine, dalje srebrno uro s srebrno verižico, slednjico mu je pa sezul še nove čevlje, ki jih je bil Kernc kupil nekaj dni pred svojo tragično smrtjo.

Orožniki, so uvedli preiskavo in so zadržali že mnogo prič. Zagonetke roparskega umora pa doslej še niso mogli pojasniti, da siravno slutijo, da morilec ni daleč in da ga je treba iskati v domačem kraju. Umor je zbudil v vsej okolici Kriškega veliko razburjenje.

Iz Ptuja

— Darilo Nj. Vel. kraljice Marije. Te dni je prejel pomožni delavec Ivan Savec, oče osmih neprekosljenih otrok iz Draženčev na Dravskem polju od dvornega maršala dva zavijata živeža, ki ga je podarila Nj. Vel. kraljica Marija siromašni družini. V družini je zavladalo veliko veselje, sosedje pa so hodili gledat dobroto dvora.

— Sport. SK Drava iz Ptuja je priredila v zvezi z nogometno tekmo v nedeljo izlet z avtom v Ivanec, kjer se je poizkusila s tamosnjim športnim klubom »Viktoriac«. Igra je bila vsekoli napeta in zelo zanimiva ter je končala z rezultatom 3:1 v korist SK Drave.

— Pod voz je prišel. Na cesti pri Sv. Urbanu se je zgodila težka nesreča, ki bi kmalu zahtevala človeško žrtev. Domu se je vračal 28-letni hlapec Friderik Gajzer, ki ga je srečal neki voznik ter se zaletel v pešca s konji, da je prišel slednji pod voz ter si zlomil levo nogo. V kritičnem trenutku je privozil mimo z avtom veterinar Lešnik Alež iz Ptuja, ki je ranjenca takoj naložil na svoj avto in ga prepeljal v bolnico.

— Zagonetna smrt posestnika Senekovića Franca iz Hajdine še vedno ni pojasnjena. Orožniki so aretirali več osumljenцев, ki so bili po nekaj dni v preiskovalnem zaporu, potem so jih pa izpustili. Vodi se še nadalje najstrožja preiskava, ker je dokazano, da je postal Seneković žrtev roparskega umora. Kritične noči so namreč nekateri videli nekega moškega v sivi obleki. Na bližnji njeni pa je bilo pomandrano žito in sicer v bližini, kjer so našli Senekovića nezvestnega. V interesu preiskave bi bilo gotovo potrebno, da bi takoj takrat poklicali na pomoč mariborsko policijo s policijskim psom in gotovo bi bil morilec že izsleden.

Iz Kamnika

— Karambol. V soboto sta sredi glavnege trga trella skupaj neki motociklist iz Stranj in neki biciklist iz Godiča. Pošteno je zahreščalo in oba sta se naenkrat valjala po cestnem prahu. Namah se je okrog nesrečencev nabrala množica radovednežev, ki so ogledovali umazani in prestrašeni žrtvi karambola, ki sta se prepirali, kdo bo plačal škodo in kdo je kriv. Končno sta ugotovila, da sta oba enako kriva, da je škoda pri obeh precej enaka in da je najbolje, če sede vsak na svoje vozilo in se odpelje izpred oči radovedne množice, ki je postajala od trenutka do trenutka večja. Sreča v nesreči je bila, da sta oba odnesla zdravo kožo.

— Kamniška mestna godba, o kateri smo že mislili, da spet spi spanje pravičnega, nas je v soboto iznenadila s svojim prvim večernim promenadeim koncertom. Letovščarji, katerih je v letošnjem letu zelo malo, so bili ta večer zelo zadovoljni, saj jim Kamnik itak ne nudi nikake druge zabave. Upamo, da nas bo mestna godba odlej vsaj enkrat tedensko razvedrila s svojim promenadeim koncertom, kakor je bil to običaj v prejšnjih letih.

— Kamničani smo odporni in prenesemo marsikaj. Smo tudi zelo ponižni in če nas kdo udari po eni strani, mu brž nastavimo še drugo. Marsikaj molče prenašamo, če se v britnih možgani porodi kakšna neumnost, zaradi katere potem trpimo vsi. Imamo pa zelo prefinjene nosove in ta del telesa čuvamo, kakor punico svojega očesa. Proti temu pa so mestni očetje v petek težko pogrešili. — V proračunu imamo predvidenih 4000 Din za škropljenje cest in da bi v tej postavki prihranili kako paro, se je v neki britni glavi porodila misel, da spremeni vse mesto v eno samo stransko in kratkoročno polije vse ulice s katroanom. Prvi poizkus te idealne zamisli so napravili na Suti, kjer so od Samčevega predora do cerkve nalili na cesto to smrdljivo tekočino. Človek je imel občutek, da je prišel v kolodvorsko stranišče, ne pa v mesto. Da ste videli oni večer razburjenje na Suti! Iz vsakega okna se je slišal glas razjarjene gospodije, ki je protestirala proti nezgodnemu smradu. Saj tudi ni čuda. Znano je namreč, da hoderoli gre po cesti na Suti, mora skozi pravi »spisrutenšpalir«. Za vsako podkno preže podnevi in ponoči bulne oči, ki vodijo »mlečno« kdo gre mimo kdaj gre, a kom gre itd. Drugi dan je to sveda zelo zanimiv predmet razgovorov.

Usodne noči jim je bil ta užitek žal odvzet, kajti okna so morala biti trdno zaprta, sicer bi se v smradu zadušili. Nebo se je usmili to revežev in obilen dež je čez noč opral cesto, da so drugo jutro lahko svobodnoje dihal. — Svetujemo mestnim očetem, da si v bodoče privoščijo takten »spas« kje izven mesta in naj nam s svojo iznajdljivostjo priznasejo.

— Mestno kopalnico nudi žalostno sliko razdejanih in popolne zapuščenosti. Po psku, ki ni več posek, temveč navađen gramoz, raste bujna trava, startne mostove je polomila po dežju narasla Nevilja, skalni stolp pa nam je kopalniški odbor enostavno zabil s letvami, ker smatra, da ni potrebno, da bi se ljudje z večje višine poganjali v vodo, denarja za izkop peska izpod stolpa je pa škoda. Če bo šlo tako naprej, da se bo vsaka popravila potrebna naprava zabila s letvami, bodo do konca sezone sredi vode lahko sedeli na letvah. Stojimo pred plavalnimi tekami za prvenstvo Vtravske banovine, kopalniški odbor pa stoji na stališču, da mora pristediti nekaj malenkostnih zneskov zato, da bodo izdatki pozneje, ko bo škoda večja, občutno narasli. — V kopalniškem odboru bi morali biti ljudje z nekoliko modernejšimi nazori, ki bi plavalnem sportu ne bode videli moralne škode zaradi tega, ker se morajo ljudje, preden gredo v vodo, sleči. Zablavljanja, da nas kopalnišče stane bajne vsote, naj bo enkrat dovolj. Dejstvo je, da imamo kopalnišče in da moramo to kopalnišče tudi vzdrževati, sicer nam bo od te lepe naprave kmalu ostal samo še dolg. Takrat pa tudi kopalniškega odbora ne bo treba več.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Torek, 14. julija katoličani; bosa-ventura

DANAANJE PRIREDITVE

Kino Matien: Zaprti
Kino Ideal: Nj. Velikostvo služabnik
Kino Union: Ljuzlota
Kino Sloga: G-men
Kino Siska: Sužnji pohlepa po denarju
Pevsko društvo »Slavce« občni zbor ob 20. v društvenem lokalnu.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Šušnik, Marjani trg 5, Kurak
Gospodarska cesta 10, Bohinec ded, Cesta 29, oktobra 31.

Iz Maribora

— Lep uspeh mariborskega šahista. Da so naši šahisti v igri močni in talentirani, je priznal tudi svetovni prvak dr. Aljehtin. Mariborčani pa to ob danih prilikah tudi dejansko dokazuje. Tako je dosegel g. Ivan Lešnik na turnirju za šahovsko prvenstvo dravske banovine, ki se je te dni končal v Ljubljani, zelo lep uspeh, saj je s 7 točkami zasedel tretje mesto.

— Mariborski harmonikarji gredo v Zagreb. Zagrebčani ne morejo prebrati mah mariborskih harmonikarjev g. Vilko Šušteršiča. Ze večkrat so jih slišali, pa so naše pogumne malčke zopet povabili v beli Zagreb, kamor pojdejo za tri dni konec tega meseca.

— Srbski listi o turneji harmonikarjev. Kakor smo poročali, so se nedavno vrnili z dolge turnee po Srbiji mariborski harmonikarji, ki jih uspešno vodi g. Vilko Šušteršič. Obiskali so vsa večja mesta in kopalnišča Srbije ter dosegli z narodno pesmijo triumfalne uspehe. Srbski lokalni in tuji vodilni listi so posvetili harmonikarski turneji dolge članke, katerih podtutuje bistvo potovanja mariborskih malčkov, to je delo za zblizanje in utrjevanje bratstva ter narodno manifestacijo, ki jo izraža vso njihov gleden program ter postre jugoslovnske narodne ose. Listi zlasti poudarjajo prisrčnost vidovdanske proslave, ki so jo mariborski harmonikarji slavili v Vrnjački banji. Ob tej priliki se je zbralo na tisoče Srbov in mladine, ki jim je vodja harmonikarjev g. Vilko Šušteršič v krasnem patriotičnem govoru obrazložil namen turnee in pomen vidovdanske proslave, ki so jo slavili na svetih tleh. Nadalje poročajo listi, da so se malčki na Oplencu poklonili ostankom velikega kralja Zvezditeља ter vsi enodušno izražajo željo: »Na skorajšnje svidenje«.

— Prvo grozdeje se je pojavilo včeraj na mariborskem trgu. Grozdeje je iz Banata in je kilogram po 20 dinarjev.

— Vola sta pogazila. Včeraj so pripeljali v mariborsko bolnico 54letnega posestnika Jožeta Heriča iz Spižnika v Slov. goricah, ki sta ga splašena vola podrla na tla in ga nevarno poškodovala.

— Za las ušel smrti. Ko je vozil dr. Rajkovič z avtomobilom iz Avstrije proti Mariboru, ni zaradi ovinka zapazil, da se železniški zaporedje zapre zaradi prihoda brzovlaka. Z voz sijo je avtomobil treščil v zaporednice in jih prelomil ter se ustavil are. di proge. V skrajnem hipu so avtomobil spravili s tira in že je pridrvel brzovlak.

Iz Zagorja

— Konec stavke. Približno 10 dni so stavkali delavci v Sladniku, ki grade banovinsko cesto med Zagorjem in Trbovljem, o čemer smo že poročali. Po svojih delegatih se je posrečilo delavcem doseči zvišanje medz in sicer za 50 par na uro tako da bodo sedaj plačani na uro po Din 3. Včeraj se je začelo zopet normalno in redno delo.

— Tatvina. V noči od torika na sredo je bilo ukradenih v Potočju vasi več tratičn last TPD na »Roards«. Okoli 2. uri ponoči jih je tat paljal z vozom skozi Zagorje proti Izlaskom. O tatvini je bilo takoj obveščeno orožništvo, ki je s pomočjo rudniških uslužbencev prišlo na sled pravemu tatv. Posestnik A. iz Podlipovice je delal nov hlev, pri čemer je potreboval tudi tratične, do katerih je hotel priti na ta način. Ukradeni blago je moral v petek pripeljati nazaj, kar pa za kaszen najbrž ne bo zadostovalo.

— Kurji tat. V noči od sobote na nedeljo je ljubitelj kurje pečenke ukradel 6 piščancev gospe Klunovi.

— Nabori. Redni letošnji nabori bodo v četrtek 30. julija v Zagorju. Sreško načelstvom je strogo prepovedalo točiti nabornikom in njihovim spremljevalcem alkoholna pijača.

DNEVNE VESTI

— Spomenik blagopokojnemu kralju Aleksandru I. v Gornjem gradu. V nedeljo 19. t. m. o v mestnem parku v Gornjem gradu odprto spomenik blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju naslednjem sporedu: 1.) ob pol 14. seja prireditelne odbora v dvorani Mikuševih gostilne s polaganjem obratuna o nabiranih akcijah, 2.) ob pol 15. slovesno odprtje spomenika. Pričakovati je, da se udeležijo odprtega zastopniki Njegovga Vel. kralja Petra II. Spomenik postavlja Velikemu kralju prebivalstvo gornjegradskega sreza na sedežu sreza v Gornjem gradu. Odkritja se vse organizacije sreza udeležijo korporativno, društva, ki imajo kroje in prapore pridejo v krogih in s prapori do 14. ure na zbirališče pri Kolenčevi hiši v začetku mesta, odkoder se vrši sprevod skozi mesto na slavnostni prostor. Organizacije naj bodo točno zbrane na zbirališču. Udeleženci izven sreza imajo priložnost, da si ogledajo naše lepše kraje in obenem počastijo spomeni Velikega kralja. Avtobusne zveze so na vse strani ugodne, pri čemer posebno opozarjamo ljubljanske na novo avtobusno progo Ljubljana-Gornji grad-Logarska dolina.

— Pregled izvoznega sadja. Kmetijski minister je odredil da bo pregled za izvoz v inozemstvo namenjenega sadja na železniških postajah v Subotici, Koprivnici, Mariboru in na Jesenicah. Kmetijska ogledna in kontrolna posadja v Zagrebu bo odredila za pregled sadja večake fitopatologije iz osobja svoje stanice ter stanice v Ljubljani in Mariboru.

— Živahen tujski promet v Dalmaciji. V Splitu je tujski promet od dne do dne živahnejši. Parniki in vlaki pripeljejo vsak dan več sto letovisčarjev, mnogi se pa pripeljejo z avtobusi in avtomobili. Večkrat so pripeljali v Split trije avtobusi, polni potnikov in sicer eden iz Nürnbergga, eden iz Danske, eden iz Dunaja. V nedeljo se je pripeljal z dvema vlakoma v Split 650 Čehoslovakov.

rij z okolice. Pomena takega prospekta ni treba posebej naglašati saj nam kažejo drugje, v tujkem prometu visoko nad nami stoječe države, kako je treba z okusnimi, praktičnimi in izčrpnimi prospekti privabljati tujce. Čim več bomo imeli takih prospektov, tem živahnejši bo tujski promet pri nas, v kolikor se seveda tujci ne bodo zadušili v našem zloglasnem prahu, kar pa spada v poglavje o naših nemogočih cestah.

KINO IDEAL
WEISS FERDL
igra dvojno vlogo kneza in postreška v filmski veseligrli

Nj. Vis. postrešek

Danes ob 16., 19. in 21.15 uri

— Novi planinski dom na Komni otvori slovesno SPD iz Ljubljane v nedeljo 19. t. m. ob pol 11. uri. Iz Ljubljane bodo vozili avtobusi direktno do Savice in sicer v soboto ob 15.30 in v nedeljo ob 4. uri zjutraj. Odhod iz Tavčarjeve ulice. Prijave za avtobusni izlet sprejema pisarna SPD v Ljubljani, kjer se tudi naročajo prenočišča za soboto zvečer v novem domu na Komni.

— Italijani se vračajo iz otoka Lastovo. Na otoku Lastovu so hoteli Italijani ustanoviti kolonijo ribičev, ki se pa po treh mesecih vračajo domov, ker se niso mogli zvičati v nove razmere. Večkrat so morali navlojene ribe pometati nazaj v morje, ker jih niso mogli prodati. Zdaj hočejo Italijani poslati na Lastovo naseljenke iz severnih krajev.

— Navdušenje nemške filmske igralke za naše morje. Znana nemška filmska igralka Camilla Horn se mudi že več dni v Splitu in je tako navdušena za Dalmacijo, da hoče kupiti ali najeti v bližini Splita vilo. Izjavila je, da bo vsako leto prihajala v Dalmacijo na počitnice.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo, zmerno toplo vreme. Večkrat je deževalo v Ljubljani, Mariboru, Rogški Slatini in Beogradu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 29, v Skoplju 28, v Zagrebu 27, v Beogradu in Sarajevu 25, v Mariboru 24, v Ljubljani 23,4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,5, temperatura je znašala 16.

— Zopet težka prometna nesreča. Med Petrinjo in Glinco se je pripetila v nedeljo zvečer težka motociklistična nesreča. Iz Siska so se peljali na izlet v Topusko prof. Slavko Bošnjak, slušatelj Glasbene akademije Geza Fike in lastnik parne pekarnice v Sisku Milan Cvitković. Med potjo so se ustavili v gostilni in si ugasili žejno z vinom. Očividci pripovedujejo, da je vozil prof. Bošnjak zelo hitro. Nesreča se je pripetila na ovinku, kjer je naletel motocikel na telico, ki je prišla med motor in prikolico. Bošnjak in Fike sta odletela na cesto in priletela v kremen. Cvitković je pa padel v jarek. Prof. Bošnjak se je tako težko poobil, da je kmalu izdihnil. Tudi stanje študenta Fike je zelo težko, ker ima frakturo lobanje in bo najbrž umrl. Nesrečo je zakrivil prof. Bošnjak sam, ker je vozil prehitro.

— Trup brez glave na železniški progi. Na železniški progi Subotica-Senta so našli večeraj trup brez glave. Gre za hlapca Matijo Ivkovića, ki je služil na posestvu Bene Sekelja v Bikovu pri Subotici. V soboto zjutraj se je sprijel s kočijazem in potem ga niso več videli. Odsel je na železniško progo in skočil pod vlak. Tudi s svojimi starši se ni dotero razumel.

— Strašen vihar na morju. V nedeljo zjutraj je divjal v severni Dalmaciji strašen vihar, ki je zahteval tudi človeško žrtve. V Proklamskem prelivu je zalotil vihar romarke »Božidar«, ki je vozil premog iz Kladrine v Sibenik. Ogromen val je zagrnil ladjo in strojnik Lazar Milčič je utonil v strojnemu oddelku. Krmarja Krešimir Bubalo je vrget val v morje, pa se je k sreči oprjel lesenega tramva in splaval na suho. Tudi več drugih ladij se je borilo z viharjem in promet po morju je bil močno oviran.

— Smrtna nesreča. V Dugem Selu se je pripetila večeraj smrtna nesreča. Težak brusilni kamen je padel na 4 letno hčerko Rudolfa Tomšiča Marico in ji težko poškodoval lobanjo, tako da je v nekaj dneh o strašnih mukah izdihnila.

Kupujte domače blago!

Iz Ljubljane

— Nenadna smrt kapetana fregate g. Henrika Klinarja. Iz Tivata je prispela v Ljubljano žalostna vest, da je tamkaj umrl Ljubljancan, kapetan fregate g. Henrik Klinar. Pokojni je bil zelo simpatičen in splošno priljubljen v ljubljanski družbi. Redno je preživljal svoj dopust pri svojih starših, vpojenemu gradbenemu direktorju g. inž. Antonu Klinarju in ljubici materi gospe Irmi. Bil je vedno zdrav in tudi zadnje čase ni tožil o nobeni bolezni. V soboto pa mu je postalo doma nenadoma slabo in začel ga je srčna kap. Pokopali so ga začasno z vojaškimi častmi na pokopališču v Hercegnovem, kasneje pa prepeljajo njegove zemске ostanke v Ljubljano in položijo v večnemu počitku v rodniško grobnico na pokopališču pri Sv. Križu. Pokojni zapušta soprogo Margit in hčerke Bobico, žalujoče starše, tri brate in sestro. Preženo umrlemu bodi ohranjen blag spomin; žalujočim svojem našim najskrajnejše sožalje!

— Naselje na smetišču. Znamenito naselje v Mestnem logu je prav za prav zgrajeno na smetišču. Prejane čase so namreč vozili tja iz vsega mesta smeti. Tera se je zaradi tega precej zvišal, da so lahko zidali, dočim je bila prej talna voda previsoka. Tako je zrastle celo naselje na smetišču kar je nedvomno edinstveni primer pri nas in tudi menda drugje nimajo takšnih naselij. Baš zaradi »tradicije« se zdaj nimajo posebnih predhodkih glede smeti v Mestnem logu. Se vedno je smetišče ob kolibarski koloniji. Smeti odlagajo v bližini, česte in v neposredni bližini tarak. To so tudi prednosti za naselje, ker imajo ljudje pri rokah zakladnico, ostanke in vsega mesta. Med smetmi so namreč vedno veliki »zakladi« in na smetiščih najdemo mnogi delo in zaslužek. Razen tega pa nimajo tudi otroci boljšega igrišča od tega. Teza pa nismo zapisali zaradi »tradicije«, saj Mestni log ne spada več pod mestne okvire, predpise in običaje. Mestni log je samo smetišče.

— Mestna ženska realna gimnazija vabi svoje gojence, da se udeležijo jutri v sredo ob 17. umrle gojenke 4. razreda Ivke Zagradičnik. Zbirališče ob 16.45 pred mirničnim hiralnico na Vidovdovskih cestah.

— »Znamenski« na Tyrševi cesti. Na vogalu Tyrševe ceste in Bežigrada je lepa parcela, loda zelo žalostno »zazidana«. Na nji stoji revna baraka, precej skrita v ozadju, zato sta pa tem bolj očitni dve drugi »poslopji«, ki stojita vsak k seti sredi parcele. Eno je njega dni nedvomno služilo kakoj za vojaško stražnico, samo cesarskih barv več ne kaže, drugo je pa na prvi pogled leseno stranišče, kakršne imajo na kmetih za hlev. Tudi čuvajnica očitno služi podobnim namenom. Menda v bližini stanuje dve družini. Tako idilično zazidanih parcel ne najdemo več niti v Ljubljani.

— Merkantilni tečaj za učiteljstvo. Trgovsko in obrtno šolje, kalkulacija, menično pravo, knjigovodstvo, poslovni sestav, ki vseh obliki itd. mora zdaj obvladati vsak. Kolikšni poslovno izobražen človek. Zato se poučujejo ti predmeti v naših obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šolah, ki nam vzgajajo naš bodoči pomočniki in trgovski nastajajo. Letos imamo v prostorih trgovske akademije na Bleiweisovi cesti merkantilni tečaj za učiteljstvo. Sicer je bilo takih tečajev že več, toda prilike kažejo, da se vedno premalo strokovno usposobljenega učiteljstva. Letošnji tečaj poseja 30 učiteljev osnovne in mešanske šole. Tečaj bo trajal do avgusta, predavali pa bodo naši profesorji, večaki. Tečaj je otvoril inšpektor g. Presl. Začeli so s knjigovodstvom, ki ga poučuje g. prof. Šč. Tečaju želimo čim več uspehov!

— Teorija in praksa. Prejeli smo: V nekem javnem lokalu v Ljubljani je napeljen lepak proti-tuberkulozne lige. — Meni sicer ni znano, v koliko ta vsekar potrebna organizacija pomaga onim, ki so brez sredstev — in te najbolj napada tuberkuloza, vem pa za primer, da nek moj znanec iz Trbovelj kljub vsemu maledovanju in neštetim potom od Poncija do Pilata ne doseže ničesar, čeprav se je ta morilka že opazno vgnezdila v njegovo telo, kar je razvidno tudi iz bel žk g. dr. Prodana v knjižici, ki jo pacijent nosi s seboj.

— Za samostojno telefonsko centralo gasilcev. Potreba po telefonski centrali, s katero bi bile povezane vse gasilske čete v mestu, je nujna. V Ljubljani imamo 11 gasilskih čet, eno poklicnih gasilcev, 10 pa prostovoljnih. V zvezi s telefonsko centralo naj bi bile še druge potrebne signale, naprave, kakor jih pozna moderná gasilska služba in ki jih imajo že v vseh večjih mestih. Načrt za te naprave so že davno pripravljeni. Mestna občina je zadavne predloge odposlala v Beograd in gasilski upajo, da bodo končno dobili samostojno telefonsko centralo.

— Emigrante iz Trsta, Gorice in Istre prijatelje vabimo, da se v čim večjem številu udeležijo izleta v Kamniško Bistrico

Magda Schneider

Veseloigra po veseli opereti
»SRECA V HILIC«
Predstave ob 19.15 in 21.15 uri.
Zabavna vsebina in dobri igralci.

KINO UNION, tel. 22-21

v premieri
Lizelota

JOSEPH SCHMIDT v pevskem vefilmsu
ZVEZDNI UTRINKI

v nedeljo 19. t. m. Odhod iz Ljubljane z vlakom ob 5.50, povratek ob 21. 55. Hrano prinesite s seboj. Pridite, bo prijetno in koristno. — Organizatorno propagandni odsek Saveza jug. em. udr.

— Umetnostno-gledališko društvo v Ljubljani priredi v četrtki 16. t. m. izlet v Tržič. Ogled: župne cerkve (Layereve frške, Langus, Bradaška, Šubić Jurij, Mežan-Pirnat), cerkev sv. Jožefa (Layr, Gašpar Göttr) in sv. Andreja; pokopališča (kipar Rendić). Odhod iz Ljubljane s Kongresnega trga točno ob dveh. Cena 25 Din. Zglediti se je v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu do četrtka ob desetih.

— Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske ima v sredo (15. julija) ob 20 in četrst esalek vsega zbora (kratek pogovor). Odhor.

— Davní obvezanci se obveščajo, da so seznanili o neposrednih davkih razgrnja in davčnem zavezancem na vpogled v mestnem odpravništvu. Mestni trg št. 27-III, št. 48 od 13. VII. do 20. t. m.

— Lov za sumljivimi dekletji je priredila policija te dni in jih res priela več. Dekleta je vrzle so se zadrževala najraje po raznih bencinah v predmestjih, nekaj pa so jih iztaknili tudi po lokalih sredi mesta. Med drugimi sta prišli v roke pravice dve nevarni žeparki, ki sta posebno radi obiskovali ljubljanske cerkve, kjer sta v gnuči kradli ženskam iz torbic denarnice. Več zlozanemarijen žensk so spravili deloma v zapore, deloma v bolnico.

— Po nesreči se je zastrupil. Posestniku Ivanu Podražju iz St. Jurja pri Grosupljem je večeraj poginil junček in je hotel Podraž rešiti vsaj kozo. Pri tem pa mu je spodletel nož in se je obetno ranil v roko. Kasneje mu je začela roka zatekati in odšel je k zdravniku. Ta je takoj ugotovil, da nastopilo zastrupljenje in je moral Podraž nemudoma v bolnico v Ljubljano.

— Iz Zlato uro je izgubila. Uradnica Nuša Dežmanova iz Ljubljane je te dni izgubila na poti iz Vižmarja do Dravelj žensko ročno torbico iz belega usnja. V torbici je imela zlato zapestno uro, 160 Din gotovine in dve legitimaciji na svoje ime. Dežmanova je oskodovala za okrog 1200 Din.

— Iz Tatvine in vltov. V stanovanje Albin Škofirja na Sarem trgu je vltolil predvečernjimi neznan lopov in odnesel obleko, par čevljev, poročni prstan, nekaj drugih dragocenosti in več perila. Skupna vrednost ukradenih predmetov znaša 1600 Din. Iste noči je nekdo ukradel z dvorišča v Florjanski ulici branjevki Zofiji Kastelčević za 1000 Din perila. V stanovanje Vladimira Brifacha na Gosposvetski cesti 10 se je splazil v soboto tat in mu odnesel več obleke in drugih predmetov. vrednih 800 Din. V eni zadnjih noči je bilo vltoljeno v gostilno Marja Kmetičeve na Aleksandrovi cesti. Vltolilec je odnesel nekaj jestvin, steklenico likerja in nad 100 Din gotovine.

Iz Celja

— Obupno dejanje mlade kuharice. V soboto okrog 21. so našli v mestnem parku nezavestno 18-letno kuharico Milko T. iz Šmarja pri Ješah, ki je bila malo prej iz neznanega vzroka izplila množino izola. Obupanko so prepeljali z reševalnim avtomobilom v bolnico, kjer so ji izprali želodec.

— Kronika nesreč. V nedeljo je padel 14-letni posestnikov sin Viljem Malovšek iz Hramš pri Veliki Pirečici v gozdu tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo. V soboto si je 4 mesece stara železničarjeva hčerka Ana Zupančeva iz Tekačevega pri Rogški Slatini pri padcu zlomila desno roko, v petek pa si je petletni sinček Albin Rihar z Radehu pri Lučah pri padcu zlomil desno nogo. Istega dne je padel 20-letni posestnikov sin Albin Odlaček iz Slavi na pri Litiji s česnje in si prebil čelo. Ponreščenci se zdravijo v celjski bolnici.

— Umrila je v nedeljo na hribu sv. Jožefa v starosti 75 let posestnica ga. Marija Konestabova, roj. Doklerjeva.

— Dve nogometni tekmi. V nedeljo popoldne je bila na igrišču pri »Skalni kleti« odigrana prijateljska tekma med kombinirano enajstorico Concordije iz Zagreba in celjskimi Atletiki. Gostje, ki so v vsakem pogledu prekašali domačine in ves čas pre-

vladovali, so zmagali v razmerju 6:1 (1:0). Tekmi je prisostvovalo okrog 500 gledalcev. Na Olimpijem igrišču v Gaberju sta popoldne igrala Olimp in SK Laško kvalifikacijsko tekmo za vstop v I. razred. Olimp je bil v znatni premoči in je zmagal v razmerju 8:0. V nedeljo se je spet zgodilo, da sta bili dve nogometni tekmi ob istem času. Ker take kolizije škodujejo blagajnam obeh prirediteljev in povzročajo nevoljo med prijatelji nogometa, ker si ne morejo ogledati obeh tekem, bo treba v dohodce brezpogojno preprečiti take nepotrebne kolizije, ker to pač ni v interesu sportnih klubov in sporta samega.

VSAKI DAN

na restavracijskem vrtu
ZVEZDA

sveži čevapčiči, raznjiči, prašički na ražanju, jagnje na ražnju, pristno dalmatinsko belo in črno vino liter po Din 10.—

Pobeg kaznjencev prijet

Zagorje, 13. julija. V nedeljo zvečer so zagorski orožniki aretirali 22letnega Stebana Cirila, ki je kot kaznjencev pred 14 dnevi ubežal. Steban je sedel v mariborski kaznilnici zaradi uboja finančnega podpredsednika Kovačevića, ki so ga pred dvema letoma na Kumu fantje v pijanosti ubili. Obsojenici je bilo tedaj sedem fantov, izmed katerih se trije niso oddali kazni, a stirje so bili delčni pomilostitve. Steban je bil zaposlen pri zunanjih delih in ko se mu je ponudila priložnost je pobegnil.

Po pobegu je šel v Kisovec k starišem in ko je bil v nedeljo v neki gostilni v Šklen-drovcu, ga je orožništvo prejele. Davi so ga eskortirali v mariborske zapore, kjer bo moral presedeti še eno leto kazni, in ob poleg tega dobil še nekaj po vrhu, ker si je prehitro želel prostosti.

Iz Škofje Loke

— I. obrtno-industrijsko razstavo so otvorili v nedeljo v Škofji Loki. Ob 8.30 so se zbrali pred novo solo odličniki, med njimi zasopnik kralja polkovnik Mihajlo Lurkič in žvorna dama Franja Tavčarjeva. Zbrano gospodo je pozdravil predsednik razstavnega odbora, bilo pa je tudi več drugih govorov. Kraljevemu zastopniku je bil poklonjen lepo vezen in lično izdelan, ter na les pritrjen kakor planinskega polka. g. banu dr. Natlačenu, kakor tudi ge. Tavčarjevi pa čevlje. Razstavo sta pozdravila med drugim tudi g. Rebek in g. Igljč iz Ljubljane. Otvoril jo je g. ban s prigodnim nagovorom, nakar so si jo prisotni ogledali. Otvoritev je prenašala radijska postaja, gostom je bila prirejena zakuska. Na predvečer razstave so razsvetlili prireditelji samostan po mestu pa je bil obhod.

SPORT

— Motoklub »Ilirija« razpisuje za nedeljo 19. tm. motociklistično ocenjevalno vožnjo na progi Ljubljana, Kranj, Tržič, Sv. Ana, državna meja vrh Ljubelja. Start ob 10. uri v Zgornji Šiški pri km 2. — Prijave do 16. tm. na tajništvo kluba, Miklošičeva 15, telefon 2066. Razpisi in prijavnice so že razposlane, točnejša pojasnila v tajništvo. Dne 15. in 16. avgusta bo VI. mednarodna motociklistična gorska hitrostna dirka na Ljubelj, ter so za to zanimivo vsakoletno dirko vse priprave že končane. Sportnemu občinstvu priporočamo za posej nedeljske ocenjevalne vožnje jutranji turistični vlak do Tržica — od tam zveza z avtobusi do Sv. Ane, od koder je zelo prijeten izprehod do vrha Ljubelja.

ZACETEK ZAPOSILITVE

— Kako dolgo si že zaposlen pri tej tvrdki? — Odkar so mi zagrozili z odpovedjo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek 3.- Din
Najmanjši mesek 8 Din

LAHKA LETNA OBLAČILA
buret, kaša, lister itd. v odlični izdelavi si nabavite najceneje pri Preskerju Sv. Petra c. 14
6. R

KLIŠEJE

ENO
VEČERAVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

BUKOVI ODPADKI
suhi, kratko žagani, zopet na razpolago, Ivan Šiška tovarna parketov Metelkova 4, tel. 22-44
2028

DOBRO VPTELJANA
starinarina se odda takoj. Naslov v upravi »Slov. Narod«.
2032

ENO. DVO. in TRISOBNO
stanovanje se odda takoj ali z avgotonom. Pojasnila: Dolenjska cesta 12.
2033

POSETITE

»V. MARIBORSKI TEDEN«

1. do 9. avgusta 1936.

Pod pokroviteljstvom Nj. Kr. Vis. kraljevič Andreja. 50% popust na železnica od 30. julija do 11. avgusta 1936. Popusti na zračnih progah Aeroputa in na parnikih. — Tradicionalna revija gospodarskega in kulturnega življenja Maribora in zaledja. — Tekstil — Industrija. — Obrt. — Trgovina. — Velika gasilska razstava in gasilski kongres. — Velika filatelistična razstava z borzo znamk. — Mlekarsstvo, sirarstvo, vinogradništvo. — Žena v obrti. — Umetniška in zgodovinska razstava. — Tujsko prometna razstava. — Modna revija. — Revija sporta, jadralskega in motornega letalstva. — Pokušnja vin. — Kongresi in koncerti. MARIBORSKI OTOK — najlepše kopališče Jugoslavije! Gostoljubni Maribor in zeleno Pohorje Vas vabita!

Makulturni papir

prava »Slovenskega Naroda«. Ljubljana. Knaflijeva ulica 4tev.

Henrik Klinar

kapetan fregate

ter da je bil dne 13. t. m. začasno pokopan v Hercegnovem, Boka Kotorska.

Draga pogojnika ohranimo v večnem spominu. Prosimo tihega sožalja.

LJUBLJANA-TIVAT, dne 13. julija 1936.

Margitt Klinar, soproga, Bobica Klinar, hčerke, ing. Anton in Irma Klinar, starši, Anton, Herman in Peter Klinar, bratje, Josipina Oroczy roj. Klinar, sestra, in ostale sorodstvo.

Dolenjska na veliki razstavi

Kratek izprehod po lepi obrtniški in umetniški razstavi v Novem mestu

Novo mesto, 13. julija.

Mnogo žrtev so doprinesli naši skromni obrtniki s svojo veliko razstavo, ki je edinstvena v zgodovini našega mesta. Veliko dvonadstropno poslopje osnovne šole, kjer so obrtniki razstavili svoje lične izdelke, ponosno vabi tujca, da si jih ogleda. Ze takoj pri vstopu v razstaveni prostor vidis okusno razstavljene izdelke naših obrtnikov, ki so jasen dokaz velike dolenske marljivosti. Razstavilo je svoje izdelke poleg naših umetnikov okrog 50 obrtnikov, zastopanih v 25 obrtnih strokah. Svoja dela je razstavilo 6 krojačev in šivilj, ena pletilja, ena vezilja, 1 torbar, 3 čevljarji, 1 fotografa, 1 kolar, 4 kleparji, 1 zidar (stavbeni načrte), 9 mizarjev, pa en tapetnik, kolar, elektrotehnik, sodar, vrvar, kovač in keramični podjetje, 2 mlekarški podjetji (Bela cerkev, Mirna) po 1 strojna delavnica (Kozinec, Sevnica), frizer, (lasulje), industrija perila (I. Medic), soboslikar in znana veležanarna Rojc iz Stične, ki je razstavila svoje najboljše proizvode. Slede Kmetijska šola na Grmu (poučna razstava) in Kmetijska družba s svojimi proizvodi, čebelarstva podružnica, Tujsko-prometno društvo, in naše šole s svojimi ročnimi deli in risbami. V teh oddelkih vidis prav lične izdelke pri obrtnem naraščanju, meščanski in osnovni šoli, kakor tudi otroškemu vrtcu, znak velikega truda in poštovanosti šolske mladine in učiteljev. Se posebno moramo omeniti keramične izdelke domačega podjetja J. Klemenčič. Te številne ročne umetnine če se smemo tako izraziti, bi človek neprenehoma ogledoval. Ti izdelki prekašajo vse pričakovanje in se lahko merijo z inozemskimi izdelki. To lahko trdimo tudi o izdelkih naših mizarjev, ki so brez dvoma pravi mojstri v svoji stroki. Gazvoda, Kosić, Sitar, Bevc, Zupančič Ivan iz Leskoveca, odlikovani specialisti za biljarde, in pa naše strojno mizarstvo Jevšček, Udovič, Malovič itd. Privlačni so krajski izdelki s svojimi elegantnimi in modernimi kroji. Sodar Lesjak ima prav lično izdelane sode vseh velikosti (edino podjetje te vrste na Dolenjskem) s lepimi okraski in v podobi elipse. Obiskovalce je iznenadil za mojstrsko izdelanim kiel-čolnom, smučkami in sankami kolar g. Škedelj itd. Posebna atrakcija na razstavi je ljubljanski nebotičnik, ki ga je izdelal rudarski invalid Razbojšek Franc iz Gornje Hudenje pri Celju. Izdelek, ki je stal eno leto truda, je sestavljen iz stotisočih vžgalic, ki bi merile v dolžini 8 kilometrov, visok pa je 1,65 m. Razstavljen je bil že v vseh krajih države.

Prostor nam ne dopušča, da bi se mogli baviti z vsemi podrobnostmi, lahko pa rečemo, da vsi razstavljalci zaslužijo pohvalo. Zasluje in priznanje gre razstavljalnemu odboru, predvsem s njegovega predsednika g. Alojziju Miriču, ki je to težko nalogo izbrano rešil. Vsa čast novomeškemu obrtnikom. V dveh sobah je improvizirana nekakšna razstava bodočega mestnega muzeja. Razstavljene so baročne in sodobne umetnosti. Namen te zgodovinske razstave je v prvi vrsti, vzbuditi med meščani in Dolenjci zanimanje za zgodovinske dokumente, razvoja njihovega mesta in da vsaj njih zadnje ostanke zberemo in shranimo v muzej. V prvi sobi so zbrani portreti nekaterih znamenitih novomeških prostov Polodora Montaguana, ki je za kapiteljsko cerkev nabavil slovitega Tintorettovega »Sv. Nikolaja«, dalje Marottija, ki je dal naročilo Metzgerju za celo vrsto oljnatih slik, potem prosta Slatkonje in zlasti Jeronima Arka, ki se ga stari meščani še spominjajo. V vitrinah in omarah so shranjeni rokopi in inkunabule iz novomeške frančiškanske knjižnice in gimnazijska kronika iz l. 1746. Sosedna soba je posvečena predvsem spominu Načeta Hladnika in Frana Šukljeta. V posebnih vitrinah so hranjene ajune diplome, rokopi in posmrtni maski, na stenah pa visita portreta obeh velikih krajanov: Veselov Šuklje in Jakčev Hladnik. Pod ogromno oljnatu sliko Novega mesta, (delo slikarja B. Jakca) so razstavljene resne listine. Na posebni mizi pa nekateri rokopi Ketteja, Trdina, Puglja itd. V posebni omari so shranjeni dokumenti iz mestnega arhiva, meščanski gardi pa je posvečen kotiček in v njem dve zastavi, častna knjiga in velika fotografija članstva iz leta 1865. Mnogo zanimivega so v kratkem času zbrali prireditelji in na podrobnosti opis te, vsekakor zanimive razstave se še povrnemo.

Umetnostni del razstave je težko okrnjen in to zaradi nevidnosti raznih merodajnih činiteljev, ki so vse premalo upoštevali velik pomen tega dela razstave. Povdariti je treba, da ta del razstave ni samo lokal-

nega pomena, temveč ima tudi velik kulturni pomen za vso našo širšo javnost. Manjka mnogo slik, predvsem slavni Tintoretijev »Sv. Nikolaj«, ki je poseben zaklad našega mesta in ves naše države. Na svojem sedanjem mestu v glavnem oltarju kapiteljske cerkve umetnina ne pride do prave veljave, kakor bi prišla na razstavi in bi brez dvoma ta mojstrovina vzbudila največje zanimanje in privabila mnoge tujce v naše mesto, med katerimi vlada posebno zanimanje za ta redki umetniški zaklad, ki bi nič ne izgubil na vrednosti, če bi ga razstavili. Manjka tudi precej del slikarja V. Metzgerja, ki je bil pač tuje, a spada po svojih številnih delih k bogatemu kulturnemu delovanju vse premalo raziskane Dolenjske. Očitno je, da vsa razstavljena dela ne pripadajo njemu. Nekatera ga pa kažejo njegove najboljše strani. Izrazito baročna Marija iz gradu Otočec s pripadajočimi slikami (obisk sv. Ane in Marijino oznanjenje, slednja je na žalost poškodovana). Med drugimi baročnimi umetninami omenimo sv. Roka in Miklavža. Najlepsi teh lesenih kipov je hudo okrnjen, a še vedno impozantni sv. Jurij.

V istem oddelku je razstavil svoja dela novomeški podobar g. Vodnik. Med ostalimi razstavljalci vzbujata največjo pozornost s svojimi deli Jakac in prerano umrl Goriup. Jakac je razstavil 25 oljnatih in pastelnih slik in več grafik. Na Jakčevih delih se opazi izrazit vpliv novomeškega okolja. Kot najbolj reprezentativni slikar je razstavil sloves barv in razpoloženj dofenjske pokrajine. Sem spada lepo število pokrajinskih slik. Pozornost vzbuja oljnat slika njegove matere. Izredno delo, ki je privrkat razstavljenju, in pa France Pršern, posebna rekonstrukcija vseh prejšnjih slik in podatkov. Slika naj bi bila definitivna podoba pesnika za Kidričovo monografijo. Umetnik je razstavil različne, deloma starejše grafike, lesoreze, litografije in radirke, med njimi tudi več zanimivih suhih igel. Sveže so njegove risbe s svčnikom, štiri impresije z novomeškega trga, razred zase pa je velika, skrbno izdelana risba novomeškega Brega, ki spominja na grafike 18. stoletja. V oddelku preseneča razstavi

Oficijelni harakiri japonskega častnika

Prvi in zadnji primer, da so Evropeci videli ta način japonskega samomora

mrtna obsodba japonskih častnikov, udeležencev nedavnega vojaškega upora, je obudila spomine na klasični japonski harakiri, svojstven način samomora, ki na Japonskem v zvezi s vsem prepovedim še vedno velja za najčastnejšo smrt. Zadnja oficijelna smrtna obsodba potom harakirija je zadela celo na zahtevo evropskih veselj japonskega častnika Taki Zenzaburo, ki je dal v pristaniškem mestu Kobe izstreliti salvo na Evropece. Japonski vojski sicer nikogar niso zadeli, vendar je pa doletela častnika najhujša kazen. Zenzaburojev harakiri lahko po pravici imenujemo klasičen, ker je bil to prvi in tudi zadnji primer, da so Evropeci videli ta način japonske smrti. Za kraj oficijelnega harakirija so izbrali starodavni hram v Seifukuji, kamor je prišlo sedem zastopnikov evropskih veselj in sedem japonskih dostojanstvenikov.

Ko so zavzeli svoja mesta, je vstopil v svetišče 32letni Taki Zenzaburo, krepek mož v narodni noši s širokimi rokavi in spremstvu dveh častnikov in svoje priče. Stopal je visoko vzravnano, ceremonijelno se je poklonil vsakemu dostojanstveniku posebej in vsi so mu tradicionalni poklon vrnili. Potem se je dvakrat poklonil pred oltarjem in sedel na japonski način prekrižanih nog na pete na rdečo preprogo, obrnjen s hrbtom proti oltarju. Eden častnikov mu je podal dolg ostro nož, ki ga je Zenzaburo spoštljivo dvignil k čelu, potem pa položil predse.

V belem papirju je ležal tedaj pred njim »wakizaši«, kratko japonsko bodalo, tanko in ostro kakor britve. V mirnem glasem je obsojenec ponovil svojo krivdo in zaključil z besedami: »Za ta zločin napravim se-

daj harakiri«. Prosim, da pristojujete temu činu«. Potem se je slekel do pasu, vtaknil rokave previdno pod kolena, da bi ne padel vzrak. — japonski plemič mora pasti umirajoč naprej — potem je pa mirno vzel bodalo, se ozrl skoraj ljubeče nanj, si ga zabodol na levi strani pod treh in potegnil počasi proti desni strani, kjer ga je zasakal v rani in nadaljeval rezanje nazgor. Nobena mišica njegovega obraza ni trenila in šele ko si je potegnil bodalo iz rane, so se mu mišice na obrazu bolestno skrčile. V naslednjem trenutku je priskočila njegova priča »kaišakunin«, ki je stala kraj njega in pazljivo sledila vsaki njegovi kretnji. Z enim zamahom samorajškega meča mu je odsekala glavo, potem se je pa priklonila dostojanstvenikom in odšla.

Ko so okrvavljeno bodalo spoštljivo odnesli, so se mikadovi delegati poklonili zastopnikom evropskih veselj in jih poklicali za priče, da je bilo pravice zadosteno. Potem so pa odšli. S tem je bil mučni obred končan. Harakiri je sicer zdaj oficijelno iz japonskega življenja odstranjen, vendar se pa celo japonska dekleta uče, kako se napraviti in v japonskih kinah in gledališčih oživljajo harakiri neprestano v mislih ljudi kot način najčastnejše in zavidanja vredne smrti vsakega mikadovega podložnika.

JASNO

Črna pride domov vsa navdušena: Pomislil, možiček, pravkar sem srečala našo sosedo in moja nova poletna obleka je morala napraviti na obe najboljše vtis.

— Ali sta ti kaj rekli?

— Nasprotno, šli sta mimo mene, kakor da me sploh ne vidita.

Poljedelstvo brez zemlje

Čudno se sliši, da je mogoče poljedelstvo tudi brez zemlje, ki jo nadomestuje ro. da. To je najnovejša metoda, po kateri se da doseči na majhni površini ogromen pridelek. Znanstveno je obdelal to metodo botanik W. F. Gericke, profesor rastlinske fiziologije na kalifornijski univerzi. O svojih uspehih poroča v zadnji številki strokovne revije »Food Industries«. Prof. Gericke trdi, da se mu je posrečilo v vodnih posodah doseči neprimerno večji pridelek, nego v še tako dobro obdelani zemlji. V posodi s površino 4.000 m² je pridelal 217 ton paradiznikov, dočim je na enakem parceli na enak površini zemlje samo 5 ton. Na enak površini je dala voda 2465 več krompirja, zemlja pa samo 116. Tobak je dosegel na vodi višino 6,6 m in vsi listi so bili porabni.

Prejšnja poročila o poskusih prof. Gericka so pa govorila o še presenetljivejših uspehih. Toda tudi učenjakovi podatki bodo presenetili marsikakega poljedelca. V bistvu ta metoda ni nič novega. Fiziologi so že več let gojili poskusne rastline v vodi, pomešani z mineralnimi solmi. Tak poskus lahko napravi vsakdo sam. Zadoštuje napeti kosček fine tkanine čez kozarec vode tako, da se blago dotika vode in na njem vzkljeje seme. Prof. Gericke je pa prenesel to metodo iz laboratorija v prakso, nadomestil je kozarec vode z veliko posodo iz lesa in betona, pokrito z žično mrežo, na katero pride rasevina, žaganje ali slama. V njej vzkljeje iz semen rastline, ki požene korenine v vodo, iz nje pa črpajo raztopljeni hranilni snovi. Goriupa, kažujo stalno primerno temperaturo. Pri tem se pa ne da nadomestiti samo zemlja, temveč jo potrebi tudi sonce, kajti za rast rastlin zadostuje tudi električna luč. Poljedelstvo brez zemlje in solne svetlobe bo nudilo v bodočnosti neslute možnosti zlasti vrtnarjem, ki bodo lahko neodvisno od vremena gojili na majhnih površinah dobro in obilno površino.

Z Jesenic

Dva sveža grobova. V četrtek je nena doma preminul v visoki starosti g. Bratuz Jakob, bivši delovodja KID na Blejski Dobravi in na Jesenicah. Pokojni, ki je prišel v naše kraje med svetovno vojno, je bil zelo simpatičen mož, ki je s svojo markantno pojavo vzbujal splošno pozornost na Jesenicah. Zapustil je žalostno soprogo, ki bo zelo težko prenesla izgubo svojega dobrega zakonskega druga. Pogreb pokojnega se je vršil v soboto popoldne izpred hiše žalosti na farno pokopališče na Jesenicah. V soboto proli večeru pa je po daljši bolezni v 74. letu preminul g. Ivan Kušič, bivši kovač in predelavec pri KID na Jesenicah. Pokojni se je pred desetletji preselil iz Gorji na Jesenice, kjer si je uredil svoje stalno ognjišče. Bil je zelo simpatičen mož, vedno židane volje in eden najstarejših jeseniških harmonikarjev. Povsod dobrodošel, cenjen in spoštovan. Ob njegovih kratki žaluje sin in več hčera ter vnukov, katerim je bil dober oče in ded. Pogreb se je vršil v ponedeljek popoldne izpred hiše žalosti na farno pokopališče na Jesenicah ob ogromni udeležbi ljudi od blizu in daleč. Bodi pokojnikoma ohranjen svetel spomin, težko prizadetemu svojem pa naše iskreno sožalje.

Vse je relativno

V Angliji pripovedujejo naslednjo zgodbo: Po eni izmed glavnih berlinskih ulic se je pomikal cirkus. Kar se mu je pripetila neizgoda in iz kletke je ušlo več zverj, med njimi tudi velik lev. Prestrašeni ljudje so se razbežali na vse strani. Videč pred seboj prosto pot, jo je lev ubral v bližnjo restavracijo, kjer so bila vrata v polni vročini na sležaj odprta. Med gosti je nastala silna panika. Vsi so pobegnili iz restavracije ali pa v kuhinjo, pustec za seboj prevrnjene stole. V restavraciji je obsejal en sam gost. Sedel je in mirno gledal, kako se mu bliža lev.

Gledal ga je in počasi iztegoval roko po velikem kuhinjskem nožu, ležečem na blizni mizi. Kar je zamahnil in porinil levo nož naravnost v srce. Zverina je zadrževala in se mrtva zgrudila. Zunaj pri oknih so se gnetli gledalci in ko se je lev zgrudil, so prihiteli vsi navdušeni v restavracijo in čestitili pogumnemu gostu, da jih je rešil smrtni nevarnosti. Skozi množico hvaležnih gostov se je prebrinil tudi reporter velike berlinske lista in brž je zabeležil vse podrobnosti gostovega junštva.

slednjič se je pa obrnil še na gosta samega in ga vprašal po imenu, »Abraham Kohn« — se je glasil odgovor. Reporter je napravil kisel obraz, kakor, da se je napil octa. Drugi dan je vendarle izšlo poročilo v listu in sicer pod debelim naslovom: »Strahopeten žid usmrtil pohlevnega leva«.

Klub tituliranih

V New Yorku so ustanovili te dni »Klub tituliranih«. To je društvo, ki si je nadelo nalogo zanimati se za vsakega novega aristokrata v New Yorku in ugotoviti, če je res pravi aristokrat. Pustolovcev je na svetu vedno več in mnogi se radi izdajajo za aristokrate, saj so ljudje še vedno takorektni, da mislijo, da je aristokrat nekaj več kakor navaden človek. Klub tituliranih naj bi bil nekakšen odgovor na nestete sleparije pustolovcev, ki so se izdajali za evropske aristokrate. Novi klub se je obrnil na javnost s proglasom, v katerem pravi, da priručno posravniti vsakega pravega aristokrata in da mu bo radevolje dal priporočilo v obliki posebne vizitke, s katero mu bodo odprta vrata najboljših hiš New Yorka. Obenem klub prosi, naj mu vsak tuj aristokrat predloži dokumente, iz katerih je razvidno, da je res aristokrat.

Cim prispe v New York kak aristokrat, dobi od kluba prijazno pismo s prošnjo, naj se zgleda v klubovi pisarni. Če ni odgovora, pride čez tri dni drugo pismo, a čez tri dni brezpozojna zahteva, naj naslovljenec dokaže, da je res aristokrat, sicer bo po listih razglašeno, da klubu ni znan.

Najelegantnejša žena sveta

Nekaj venka pariška modna dogovina je hotela dognati, kateri izmed 20 najelegantnejših žen v Parizu pripada prvenstvo. V ta namen je organizirala glasovanje in skoraj soglasno je bila priznana za najelegantnejšo Parižanko soproga tiskovnega atašea angleškega poslanstva v Parizu lady Mendi. Ta najelegantnejša dama sveta plača dve sto tisoč frankov letno samo za svoje obleke. V eleganci ji slede Francozinje princesa de Faucigny-Lucinge, komtesa Charles de Noailles, komtesa de Beauchamp ter igralka Constance Bennett, Kay Francis in Ina Claire. Tak je torej najelegantnejši ženski svet v Parizu. Zanimivejši bi pa bilo ugotoviti najelegantnejšo Parižanko, ki potroši najmanj denarja za obleke. To pa seveda ne zanima velikih modnih trgovin, ker se za varčne žene sploh ne zanimajo.

Radioprogram

Petek, 17. julija

12:45: Cvetje z domačih gredic (plošča) 12:45: Poročila, vreme. — 13: Cas, spored obvestila. — 13:15: Spomini iz mladostnih dni (plošča). — 14: Vreme, borza. — 19: Cas, vreme, poročila, spored obvestila. — 19:30: Nac, ura. — 19:30: Reprodukcijski koncert na variljskih orglah. — 20:10: Zvezka ura: Dečva (ga. Marja Šarčeva). — 20:30: Prenos iz Zagreba: a) Španska glasba, b) koncert slovenskega okteta. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22:20: Koroške narodne (plošče). — 22:30: Angleške plošče.

Sobota, 18. julija

12: Plošča za ploščo, pisana zmes pesmi veselih in godbe za ples. — 12:45: Poročila, vreme. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13:15: Plošča za ploščo, pisana zmes pesmi veselih in godbe za ples. — 14: Vreme. — 18: Za delopust! (plošče). — 18:30: Od Ljubljane do Bukarešte (g. Vladimir Regaly). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac, ura. — 19:30: Kmečki trio (plošče). — 20:10: Znanji politični prapled (g. dr. Al. Kuhar). — 20:30: Planine in planinci, starine in novine, in druge čudne reči. Pester večer s sodelovanjem čl. »ad. igr. druž. citraškega torela Vesna nevesa s kitlato in ploščo. Besedilo napisal g. Ivan Rot. Večer vodi Ipi. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22:20: Prenos iz Park-hotela na Bledu: Plesni orkester Erich Her. sa.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

dal zapeljati modelu, kakor mnogi naši tovariši, ali da bi se ne zaljubil v žensko, ki bi me vodila za nos in me motila v moji umetnosti. Ne, omejil sem se na slučajne naslade z grizečkami, ki vstopajo v atelje skozi vrata in odletavajo iz njega skozi okno, kakor lastovke. Sam se boš prepričal, da je to najpomembnejše. Človek ima pri tem mimo vest. Toda ne smem te pokvariti, saj si vzoren za konjski moč, ki se je zaljubil zato, da bi se oženil...

— Dragi moister, — je odgovoril Jakob in glas se mu je malo tresel, — predobro mnenje imate o meni. Nisem več tak svetnik, kakor sem bil.

— Ne bodi no tako skromen, saj vsi vemo, kako obžuješ svojo ženo.

Prispela sta bila do amfiteatra pred prefekturo, odkoder se je videlo morje. Na vseh stopnicah je bilo že polno maskiranih gledalcev.

Spodaj, okrog rotunde z orkestrom, se je vila široka cesta, po kateri naj bi prišla povorka vozov in mask. Komaj sta sedla na stopnico, je zaigral orkester refren iz »Pere la Victoire«. Iz daljave so se razlegale fanfare, oznanjajoče prvi prihod vozov, zadelon je topovski strel in že je letela toča, konfet od vseh strani: z oken, s tribun, s teras in s cors. Krogljice, vržene iz polnih prgišč med veselimi smehom, so letele na vse strani in se odbijale od desk.

André Theuriot

36

Nevarna leotica

Roman

In res se je zdelo, da je Francis Lechautre v svoji sivi obleki, z dolgimi brki, zagorele polti in jasnega pogleda mlajši, pa tudi bolj vesel in čil, kakor je bil prej. V gumbničnem imel sopek nagelčkov, klobuk potisnjen nazaj, da se je videlo njegovo visoko čelo in svetlomoder, nasmejan očel. Govoril je veselo, kakor mladenič.

— Veš, — je nadaljeval, vihteč palico v roki, — prišel sem v Nizzo za zabavo in ker boš nekaj dni vdovec, se že veselimo, da me boš lahko spremljal. — Baron Herder je revmatičen in kot milijonar je že vsega sit, jaz bi pa še rad užival. Na vrtu življenja so še krasna jabolka in jaz imam zdrave zobe, da jih lahko zasadiš vanje. Največ je pa do karnevala in kot mladenič se hočem udeležiti pustnega rajanja.

Vržem se vani, vržem do vratu kakor je pela uboga Hyacintha v »Pariškem življenju«. ... Preoblečem se, metala bova konfete, na terase pojdeva

gledat lepotice. Dragi dečko, čim več sivih las imam, tem bolj spoznavam, da se je treba požuriti, da se ujamem naslade, ki jih je pripravila narava vsakemu človeku na zemlji. Živela veselost! Spremi me do izposojevalnice oblek, da dobim domino. Potem pojdeva v Renaissance na hladen napitek in tam bova poslušala mandoliniste. Že deset let nisem bil v Nizzu, a zdi se mi, da je bilo to večeraj. Morda se nikoli več ne vrnem, a zdaj bi še rad užival sonce in se zabaval, predno se za vedno poslovim od tega rajanja na zemlji... Imaš cigaro? ... Hvala, zdaj pa pojdiva.

IX.

Na pustno nedeljo, prvi dan konfet, so se začele maske že ob eni zbirati na trgu Massena, kjer so nestrpno čakale na običajni topovski strel, na znamenje, da se začne bitka in povorka vozov. Sosedne ulice so bile polne maskiranih ljudi. Nizza je dobivala originalna lica, značilna za italijanski karneval, ki je zdaj tako v časteh samo v tem južnem mestu. Prebivalstvo ne gleda samo mirno oficijelnih svečanosti, ono se hoče tudi samo zabavati in doprinesi svoj del k pomladni bučnosti tako, da je karneval v Nizzu edini te vrste. Na pustno nedeljo je prepovedano vsako delo in vse mesto se preobleče: delavci stariših okrajev, meščanke ali patricijske

tajske kolonije in ni ženske ki bi se ne preoblekla v domino iz močno nasrkobanega atlasta in ne odšla na ulico. V tej pestri mešanici vseh družabnih slojev razigranost redko prekorači svoje meje. Povsod vlada prijetno razpoloženje in humor, da je privlačnost teh radostnih dni še večja.

Na hodnikih je bilo vse polno prodajalcev, ponujajočih mimoidočim vrečke s kroglicami iz sadre, ki naj nadomestujejo prave konfete iz belega ali rdečega sladkorja in ki se rabijo v karnevalski bitki. Iz vsakega stanovanja je prihrumela na ulico skupina kostumiranih gostov: pestra domina, našemljeni pajaci, beli in črni menihi. Vsi so imeli na glavah čepice z zvonceki in maske iz žične tkanine, da bi imeli zavarovane vratove in obraze pred točo konfet. Vsi so navdušeno polnili z bomboni iz sadre svoje torbe, višče čez ramo. Ob cestah, koder bi se morali pomikati vozovi, so bila belo in rdeče drapirana okna polna gledalcev. Na ulicah je vladalo tla gori do streh živahno vrvenje, vmes so se pa žuli klci prodajalcev prepevanje mask in fanfare v daljavi. Beli oblaki na nebu niso mogli zadržati solnca, da bi ne sijalo na to pisano valovečo množico.

— Glej, — je dejal Francis Lechautre Jakobu, — opojni zrak tega vrazlega